

NOTA VAN UITGANGSPUNTEN VESTINGWALLEN FASE 2 MUIDEN

datum 14 Juni 2023
projectnummer 2901.16
versie 01
opdrachtgever Gemeente Gooise Meren
ontwerp MTD landschapsarchitecten

INHOUD

1	Inleiding	7
	samenvatting en leeswijzer	7
	1.1 context Muiden Vestingstad	9
	1.2 Verder met de Vesting Muiden	11
	1.3 Herstelplan Oostzijde - Ambities Vestingplein	13
2	Huidige situatie en beleid	17
	2.1 Huidige situatie	17
	2.2 Omgevingsaspecten	19
3	Participatieproces	31
4	Ruimtelijke scenario's	35
	basisopgave / kaders	35
	scenario's	37
	verkeer en parkeren	41
	ondernemen en evenementen	47
	erfgoed	51
5	Uitgangspunten	59
6	Vervolgproces en participatieplan	65
	Colofon	69

INLEIDING1

Samenvatting en leeswijzer

Voor u ligt de Nota van Uitgangspunten voor het herstel van de oostelijke vestingwallen en het opknappen van het Vestingplein in Muiden. Hierin worden de uitgangspunten voor het ontwerpproces besproken. Het project is onderdeel van het programma ‘Verder met de Vesting Muiden’ met het doel om de groene, recreatieve en cultuurhistorische waarden van Muiden te versterken. In oktober 2020 ging fase 1 van het herstel van de noordelijke en zuidelijke vestingwal van start. Fase 1 is succesvol afgerond in de zomer van 2022. Fase 2 zorgt voor compleet herstel van de vestingwallenstructuur met een representatieve entree aan de oostzijde van de vestingstad.

De visie voor het herstel van de oostelijke vestingwallen is in 2018 goedgekeurd door de raad en staat beschreven in ‘Herstelplan Oostelijke Vestingwallen’, waarbij de raad kaderstellend stuurt op de scope en ambitie van het project ‘Vestingwallen fase 2’. De scope, ambitie en kaders zijn uitgewerkt in de Nota van Uitgangspunten. In deze nota wordt een basisprofiel van de herstelwerkzaamheden geschetst. Daarbij worden scenario’s voorgelegd voor drie onderwerpen; 1. Verkeer en parkeren, 2. Ondernemen en evenementen en 3. Erfgoed en herstelwerkzaamheden. De scenario’s verschillen in budget, kwaliteit en draagvlak en schetsen de kaders voor het verdere ontwerpproces. Het eindresultaat is een heldere set aan Uitgangspunten voor het opstarten van de ontwerpfase.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 gaat in op de achtergrond van het project. De context van Muiden als Vestingstad wordt uitgelegd, het programma ‘Verder met de Vesting Muiden’ uitgediept en het ‘Herstelplan Oostelijke Vestingwallen’ verder besproken. Tenslotte wordt ingegaan op de opgaven, ambities en aandachtspunten voor ‘Vestingwallen fase 2’. In hoofdstuk 2 wordt de bestaande situatie van de oostelijke vestingwallen en het Vestingplein besproken. De kaders en randvoorwaarden vanuit het bestemmingsplan, erfgoed, nutvoorzieningen, beheer en onderhoud, groen, verkeer en parkeren, water en varen, ondernemen en evenementen worden duidelijk uiteengezet. Hoofdstuk 3 beschrijft het doorlopen participatieproces. In hoofdstuk 4 ‘Ruimtelijke scenario’s’ wordt de basisuitvoering van de vestingwallen besproken en een overzicht gegeven van de verschillende scenario’s rondom verkeer en parkeren, ondernemen en evenementen en erfgoed. Alle scenario’s worden afzonderlijk besproken, de uitgangspunten weergegeven en de voordelen en kansen en de nadelen en beperkingen uiteengezet. In hoofdstuk 5 worden de verschillende scenario’s naast elkaar neergezet en vergeleken. Ook wordt een voorkeursscenario weergegeven. De uitgangspunten van de basisuitvoering en het voorkeursscenario worden vervolgens helder uiteengezet. Hoofdstuk 6 gaat in op het vervolgproces en hoofdstuk 7 behandelt de onderwerpen die buiten de scope van het project liggen en waar deze projecten belegd zijn.

1.1 Context Muiden Vestingstad

In het ontwikkelplan ‘Verder met Vesting Muiden’ en het uitvoeringsprogramma ‘Verder met de Vesting Muiden’ (met betrekking tot verbetering van de zuidelijke en oostelijke vestingwerken) is al veel gezegd over de potenties en ambities van Vesting Muiden, enerzijds voor de inwoners van Muiden zelf en anderzijds voor de toeristische- en recreatieve aantrekkingskracht van de vestingstad voor bezoekers. Muiden, in 777 al ‘Amuthon’ genoemd, is altijd de poort van de Vecht naar de Zuiderzee geweest. Een sleutelpositie die van strategisch belang was als voorpost van Utrecht, Amsterdam en later als grensstad van Holland. Momenteel is de vestingstad een welkome groene parel in de druk verstedelijkte metropool Amsterdam.

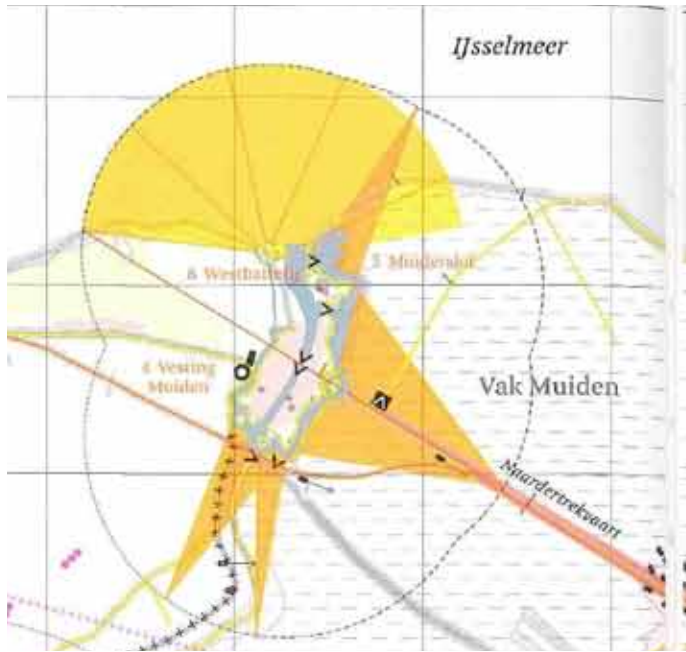
De Vesting Muiden, zoals deze in grondvorm nog terug te vinden is in het stadje, stamt uit 1577, naar ontwerp van landmeter Adriaan Anthonisz. De vestingstad is opgenomen in de Oude Hollandsche Waterlinie, nieuwe Hollandsche Waterlinie en Stelling van Amsterdam. Sinds 2021 staan beiden verdedigingslijnen op de Unesco Werelderfgoedlijst. De huidige Vesting Muiden heeft een onregelmatige, langgerekte en licht gebogen hoofdvorm, die van noord naar zuid wordt doorsneden door de Vecht. Het gaat om een vesting met wallen, daarin uitstekende bastions en courtines er tussenin, een vestinggracht, in de gracht gelegen ravelijnen en een enveloppe of kade buiten langs de vestinggracht. In het hart van de vesting liggen de bekende zeeluizen van Muiden. De vesting ligt op het kruispunt van land- en waterwegen: de Vecht en wegen naar Amsterdam en Naarden. De Vechtmonding wordt op de westpunt beschermd door de Westbatterij, op de oostmond door het Muiderlot en in het IJmeer door het eiland Pampus. In onderzoeksdocument ‘Cultuurhistorisch onderzoek en waardstelling Vesting Muiden’ (onderdeel van de Nota Cultuurhistorie en Landschap Muiden) wordt de situatie in 1879 gekozen als streefbeeld voor het herstel van de Vestingwallen in de komende jaren.

Cultuurhistorische kenmerken

Kenmerkend voor de Vestingstad Muiden is dat op een respectvolle maar tevens hedendaagse wijze wordt voortgebouwd op de cultuurhistorische waarden. Het gaat hierbij om het ervaarbaar maken van de vestingwerken en de cultuurhistorische identiteit, zonder dat dit ten koste gaat van ontwikkelmogelijkheden, het woongenot en de moderne levensstijl en beleving.

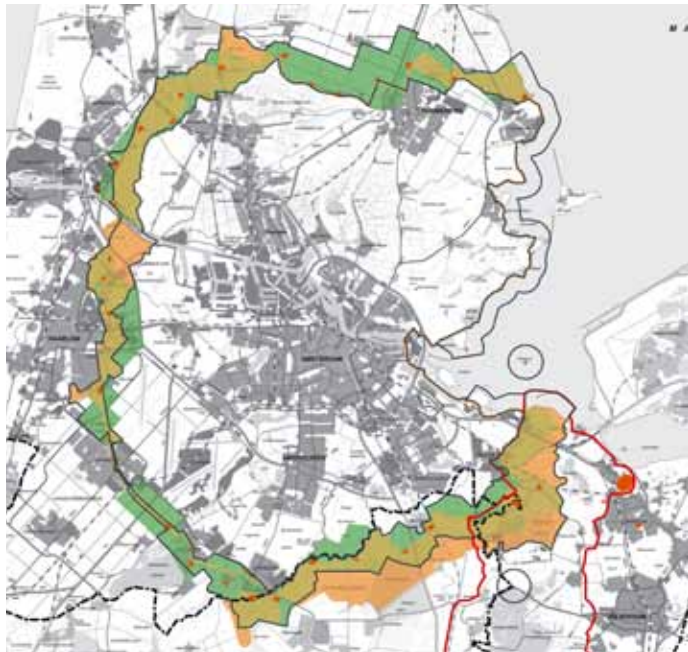
Basis voor herstel Vesting Muiden

De historische situatie van de Vesting Muiden zoals aangegeven in de kaart van 1879 vormt de basis voor herstel. Gezien de overeenkomsten tussen deze oorspronkelijke situatie en de huidige situatie is herstel op veel plaatsen goed mogelijk. Echter, zoals gesteld in het ontwikkelplan ‘Verder met Vesting Muiden’, zijn in de loop der jaren duidelijke verschillen ontstaan door ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw en infrastructuur. Volledige reconstructie van alle vestingwerken is feitelijk niet meer mogelijk, maar ook ongewenst omdat dit geen recht doet aan de historische ontwikkelingen en het verhaal dat daarmee wordt verteld.

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (Atlas Nieuwe Hollandse Waterlinie, 2009)

Links: luchtfoto Muiden (Google earth 2018)

Stelling van Amsterdam

1.2 Verder met de Vesting Muiden

Het doel van het programma ‘Verder met de Vesting Muiden’ is om de groene, recreatieve en cultuurhistorische waarden van Muiden te versterken. We gaan daarmee de unieke kwaliteiten van Muiden versterken tot een aantrekkelijke plaats om te wonen en te bezoeken. ‘Verder met de Vesting Muiden’ bestaat uit 14 deelprojecten. Gemeente Gooise Meren werkt samen met de Regio Gooi en Vechtstreek, de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat aan het behouden en versterken van de identiteit en leefomgeving van Muiden. Tussen 2018 en 2025 wordt gewerkt aan het herstel van de Oostelijke Vestingwallen, de Schootsvelden Zuidoost, Mariahoeveweg en P2 en de Schootsvelden Zuidwest (Entree Muiden Zuidwest).

A

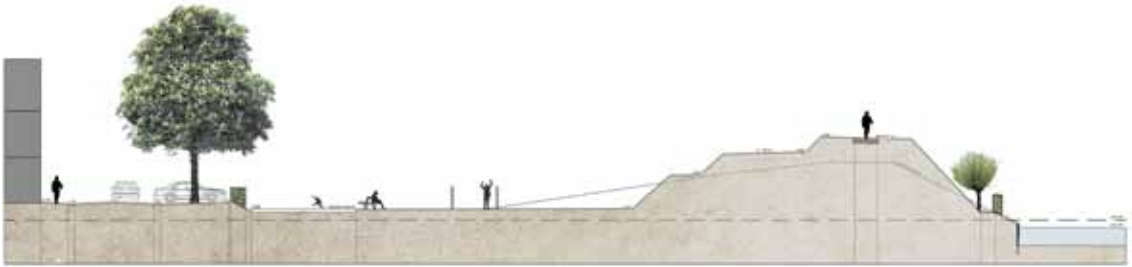
B

C

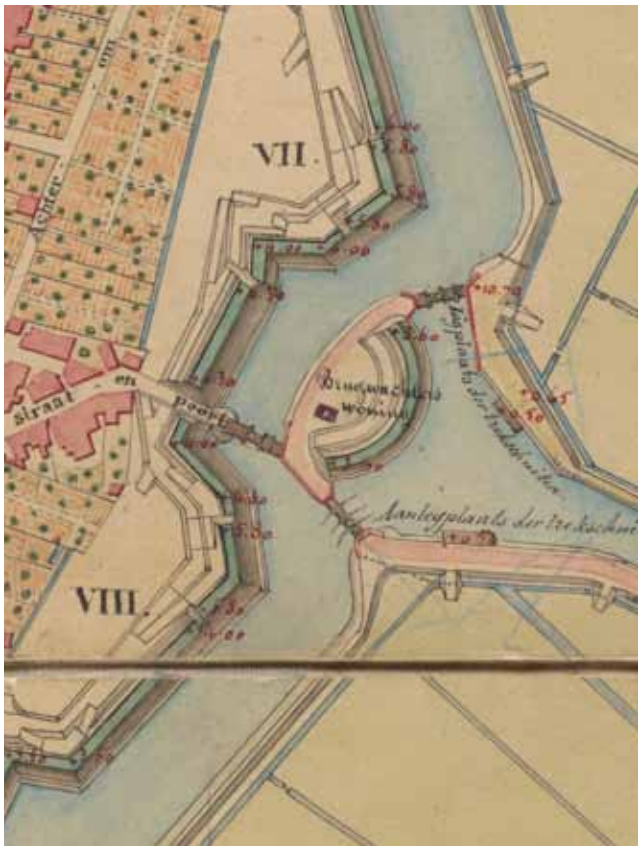
D

Dwarsprofielen herstel Vesting Muiden - Oostzijde Fase 1 (2018)

Links: Overzicht Vesting Muiden en schootsvelden (2018)

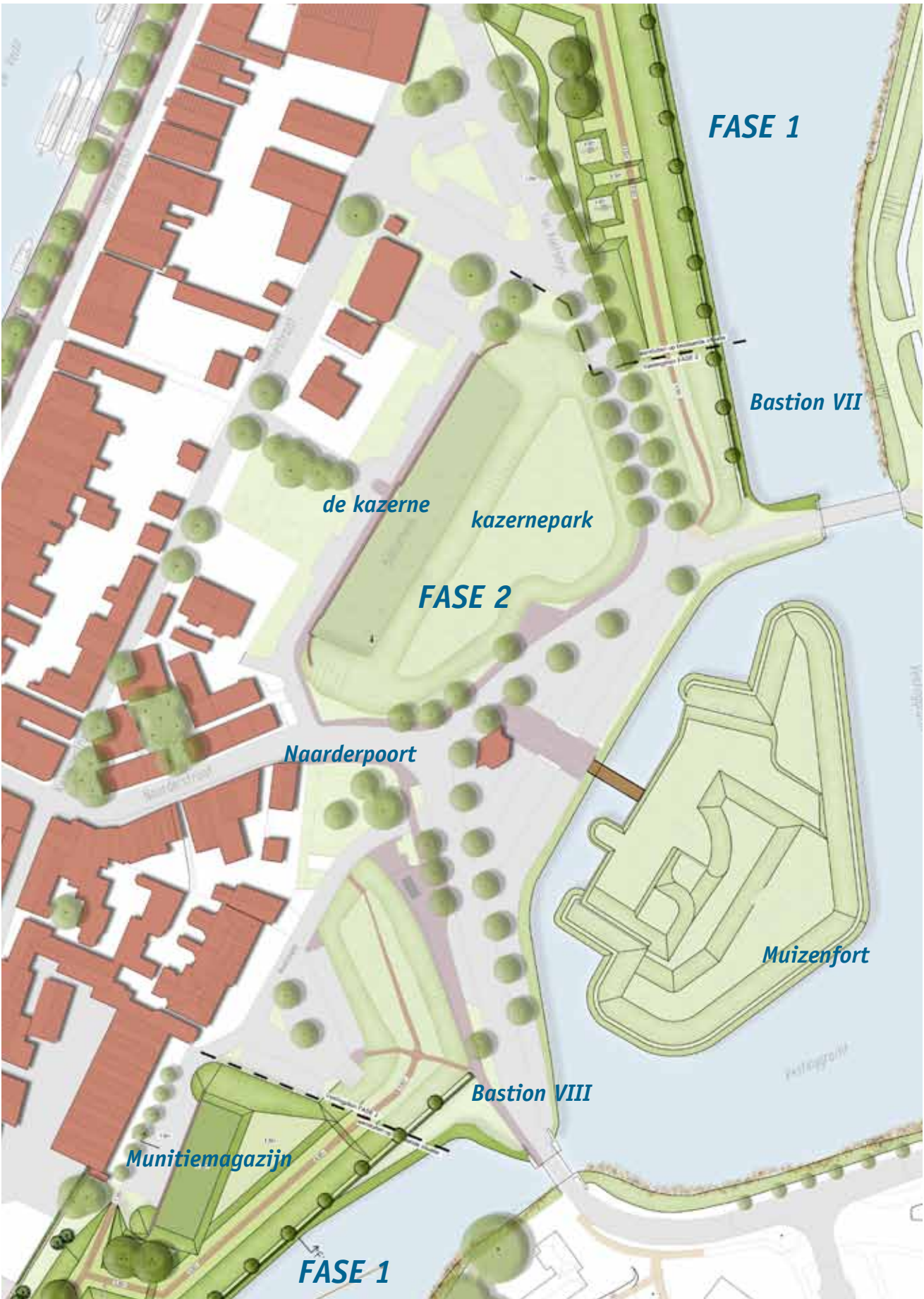

Uitsnede Vestingplein uit historische kaart 1863

Uitsnede Vestingplein uit historische kaart 1877

Overzicht fasering Vestingplein

1.3 Herstelplan Oostzijde - Ambities Vestingplein

Met het ‘Herstelplan Oostelijke Vestingwallen’ kreeg Muiden een enorme kwaliteitsimpuls. Het herstelplan verzilverde de kans om een aantrekkelijk vestingpark te maken met ruimte voor wandelen, spelen, natuur en cultuur. In oktober 2020 ging fase 1 van het herstel van de noordelijke en zuidelijke vestingwal van start. De vestingwerken zijn teruggebracht naar het historische karakter van de wallen uit de tijd van de Stelling van Amsterdam, met strakke en steilere contouren zoals je ook in Naarden-Vesting ziet. Het herstel van de Oostelijke Vestingwallen is nog niet af. De route tussen P2 en Muiderslot wordt ter hoogte van het Vestingplein nog onderbroken. De subsidies voor het herstellen van de vestingwallen rondom het Vestingplein, fase 2, zijn later toegekend door de provincie. Met kennis van de fase 1 kan nu gewerkt worden aan fase 2. Het gaat om doorlopende verbinding over de herstellende vestingwallen en de inrichting van het Vestingplein zelf. Het doel is een compleet herstel van de vestingwallenstructuur met een representatieve entree aan de oostzijde van de vestingstad.

Opgave Vestingwallen fase 2

- De opgave voor het project ‘Vestingwallen fase 2’ is een logisch gevolg van de verschillende opgaven binnen het programma ‘Verder met de Vesting Muiden’. De van belang zijnde beleidsstukken zijn:
- Visie herstel Vesting Muiden (2014); waarbij Vestingwallen fase 2 onderdeel uitmaakt en aansluit op de herstelwerkzaamheden van de totale vesting en de oostelijke vestingwallen;
  - ‘Visie en het ontwikkelplan Verder met de Vesting Muiden (2014-2016)’:
    - De vesting wordt zichtbaar, beleefbaar en herkenbaar als eenheid met de referentieperiode ‘Stelling van Amsterdam’ als uitgangspunt;
    - De eenheid in de vestingwallen wordt nagestreefd met inachtneming van de relevante historisch gegroeide situaties.
  - Herstelplan ‘Vesting Muiden Oostzijde’ (uitwerkingsplan Vestingwallen fase 1 (2018-2020)):
    - “Het Vestingplein vormt de entree van Muiden en wordt nu als ‘verloren’ stenen plek ervaren vol auto’s en weinig uitstraling. Vanuit alle betrokken partijen komt een nadrukkelijke wens om het Vestingplein om te vormen tot representatieve entree van de stad met een prettig verblijfsklimaat. Dit betekent minder auto’s, ruimte voor activiteiten en een aantrekkelijke inrichting.”
  - Uitwerkingsplan Vestingwallen fase 1 (2021-2022).

De vastgestelde beleidsstukken schetsen kaders en uitgangspunten voor de uitwerking. In het herstelplan oostelijke vestingwallen is ook stil gestaan bij de ambities van het Vestingplein. Bewoners, ondernemers en betrokkenen hebben zich in 2018 uitgesproken over de kansen en wensen voor dit plein. Bij het bestuurlijk platform Gooi en Vechtstreek zijn destijds middelen gevraagd om de ambities te realiseren in samenwerking met de gemeente. De middelen zijn beschikbaar gesteld voor het opknappen van plein en wallen.

De opgave van fase 2 (herstel van de vestingwallen en opknappen van Vestingplein) vraagt om een herformuleren van de ambities en kaders. Inflatie, draagvlak rondom de hoogte van de wal en duidelijke opgaven mb.t. verkeer en parkeren en een groeiende behoefte aan ondernemers en activiteiten vragen om duidelijke keuzes en heldere kaders. Hiermee kan gestart worden met het planproces. In deze nota wordt een basisprofiel van de herstelwerkzaamheden geschetst. Daarbij worden scenario’s voorgelegd voor drie onderwerpen; 1. Verkeer en parkeren, 2. Ondernemen en evenementen en 3. Erfgoed en herstelwerkzaamheden. De scenario’s verschillen in budget, kwaliteit en draagvlak en schetsen de kaders voor het verdere ontwerpproces. Het eindresultaat is een heldere set aan Uitgangspunten voor het opstarten van de ontwerpfasen.

- In het raadsbesluit 925100 ‘Besluit Herstelplan Oostelijke Vestingwerken Muiden’ is het herstelplan goedgekeurd met inachtneming van de volgende punten:
- De raad stuurt kaderstellend op de scope en ambitie van het project ‘Vestingwallen fase 2’;
  - De raad stelt op basis van het ontwerp het krediet vast;
  - Aansluitend start de voorbereiding van de uitvoering.

Ambitieschets Vestingplein:

Weergave van Visieschets opgesteld n.a.v. input werkgroep en informatieavonden ter verduidelijking van de aangegeven ambities en gecombineerd met eerder opgestelde visie Vestingplein (onderdeel Visie Vesting Muiden, 2014).

De schets is vertrekpunt voor het nog te initiëren nader Participatietraject.

Kazernepark met groen theater

Coupure vestingwal - Ton Koot-singel

zoeklocatie parkeren (afhankelijk van resultaten parkeeronderzoek)

toegang dak v.d. Kazerne

referentie Naarderpoort in straat opnemen

opgave/inpassing Snackbar

opgave aansluiting Naarderstraat, Zuidpolderweg en Ravelijnsplein

Vestingplein met gebruiks-waarde, sfeer en praktische eisen gecombineerd

zoeklocatie 'Marktkramen' voor opstallen

gebruik water versterken door aanlegplaats o.i.d.

doorzetten Vestingroute

doorzetten Vestingroute

Ambities en aandachtspunten Herstelplan Oostelijke Vestingwallen.

Ambities bij uitwerking oostelijke vestingwallen

De ambities zijn vastgesteld in het Herstelplan Oostelijke Vestingwallen. Door voortschrijdend inzicht, een toegenomen inflatie, duidelijke opgaven rondom verkeer en de leefbaarheid van de stad liggen enkele van onderstaande opties voor aan de raad. Deze worden verder uitgewerkt in de basisuitvoering en de verschillende scenario's in hoofdstuk 4.

- Met het herstel van de wallenstructuur wordt helder dat het plein buiten de vesting ligt. Dit biedt ruimte voor een ander parkeerregime en een andere positionering van de bestaande functies. Een representatieve entree met minder auto's en meer gebruikskwaliteit;
- Verbinding voor auto's van Vestingplein naar Ton Kootsingel door middel van doorsnijding (coupure) in Vestingwallen. Voetgangersverbinding van Vestingpad bovenlangs door middel van een brug;
- Herinrichting 'kazernepark' op kazerne waar zicht op Vesting, de Vecht en over de as van de Naardertrekvaart mogelijk is, toegankelijk voor voetgangers door middel van grashellingen en tribunetrappen vanaf Vestingplein;
- Voetgangersverbinding van 'kazernepark' naar Bastion VIII via tribunetrap ter plaatse van voormalige Naarderpoort.

Inhoudelijke aandachtspunten

- Het plangebied is aangemerkt als Unesco Werelderfgoed en (gedeeltelijk) als rijksmonument;
- Balans vinden tussen parkeren, programmering en cultuurhistorie;
- Verkenning van de inpassingsmogelijkheden van de bestaande ondernemers op het plein zelf;
- Verkeer- en parkeer onderzoek ten aanzien van gebruik plein, circulatie vesting en bezoekers parkeren;
- Technische condities ten aanzien van bergbezinkbassin en kabels en leidingen;
- Kaderrichtlijn Water (KRW) van toepassing: afstemming Waternet kades Vestingplein;
- Aanwezigheid van bestaand groen en natuurwaarde aan het water;
- Ambities op het gebied van duurzaamheid, circulariteit en klimaatadaptatie onderzocht ten aanzien van materiaalgebruik, verlichting en beplanting;
- Voortzetting van het onderscheidt tussen een belevingsroute bovenlangs en een toegankelijke route onderlangs;
- Doorzetten van de recreatieve route met fysieke- en digitale onderdelen hiervan.

Procesmatige aandachtspunten

- Draagvlak bij bewoners, ondernemers en gebruikers van het plangebied;
- Toets assetmanagers Gooise Meren;
- Toets van de commissie RK+E;
- Besluit bij college en raad over aanpak, uitgangspunten en ontwerp;
- Besluit bij Bestuurlijk platform Gooi en Vechtstreek;
- Budget is taakstellend;
- Subsidievoorwaarden Provincie Noord Holland;
- Toets vanuit Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE);
- Planologische procedures (omgevingsplan- vergunningen).

Referentiebeelden bij ambities Vestingplein

Groen kazernepark

Groen Amfitheater op Kazerne

Verwijzing naar water dmv element

Inzet van de waterkant

Relatie met trekvaart benutten

Sfeer en inrichting (Utrechtse poort)

Fraaiere en veiligere verharding

Hoogwaardige inrichting en materialen

Zit-/verblijfsgelegenheid

HUIDIGE SITUATIE EN BELEID

2.1 Huidige situatie

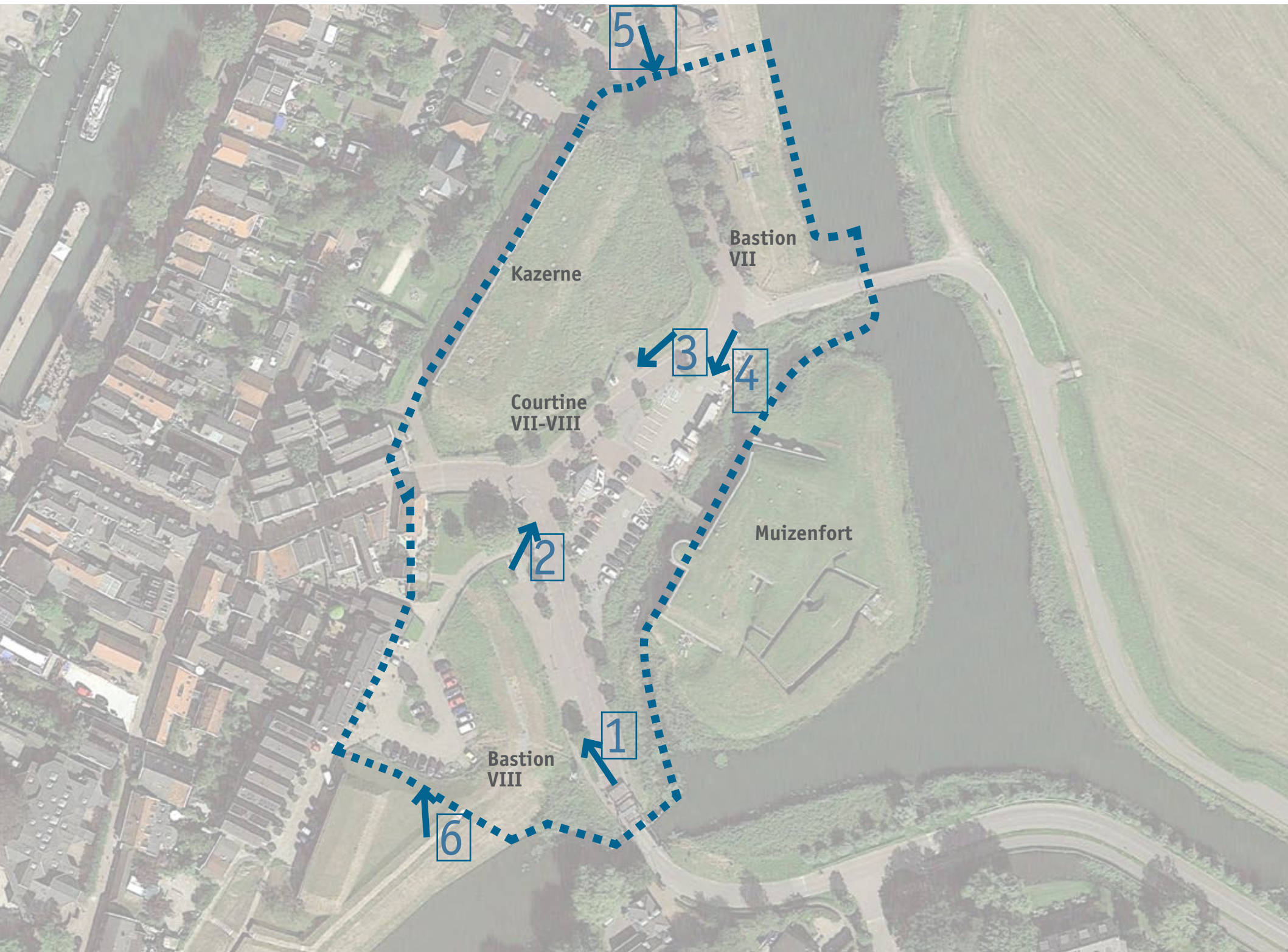
Het plangebied van de Vesting Muiden Fase 2 binnen het project Herstellen Oostelijke Vestingwallen betreft het plangebied wat is gelegen tussen de reeds afgeronde delen Noord en Zuid van Fase 1. Globaal gezien begrensd aan de oostzijde door de Vestinggracht en Muizenfort en aan de westzijde de Kazernestraat. Hiernaast is op de luchtfoto een globale begrenzing van het projectgebied weergegeven en met de genummerde foto's een impressie van het huidig beeld gegeven.

Ter hoogte van het Muizenfort zijn de courtine VII-VIII en een deel van de bastions VII en VIII afgegraven ten behoeve van het verkeer en het Vestingplein. De samenhang tussen de nog bestaande delen van de wal is daardoor lastig herkenbaar. De snackbar en de rommelige inrichting van het plein/parkeerplaats met veel straatmeubilair en verschillende verhardingen maken de situatie niet erg aantrekkelijk. Het terugbrengen van de gracht in afgeslankte vorm vóór het Muizenfort heeft de historische relatie tussen de Vesting en het fort wel verbeterd. Achter de courtine VII-VIII is de kazerne gebouw D gelegen Dit gebouw kennen we nu nog steeds als 'De Kazerne'. Het gebouw is in gebruik door de gemeente en herbergt verschillende functies. Het dak van het gebouw bestaat uit gras en sluit aan op de historische hoogte, echter de scherpe belijningen van de vroegere wal met opgangen en traversen is verdwenen. Het gebied zelf is afgesloten voor betreding met een hekwerk onder aan de wal.

In het noordelijk deel van het plangebied is de verbinding met de Ton Kootsingel gelegen, deze straat biedt toegang tot het noordelijke deel van Muiden en het Muiderslot en is daarmee een belangrijke verkeersverbinding. Historisch gezien was deze straat niet aanwezig en liep hier de vestingwal door. In het zuidelijk deel is de toegang naar en door Muiden gemaakt door de wegen Zuidpolderweg en Naarderstraat. Deze verbinding was wel een verbinding in de periode Stelling van Amsterdam waarmee een opening in de vestingwal middels een verlaging aanwezig was en is. De Naarderpoort is echter niet meer zichtbaar en restanten liggen nog wel onder de grond. Het Ravelijnsplein is in de huidige situatie een parkeerterrein die met name door omwonenden wordt gebruikt, maar ook beschikbaar is voor bezoekers. De uitstraling door auto's en betonklinkers is weinig aansprekend, maar door de omsloten ligging minder zichtbaar.

Kansen voor het Vestingplein

Tijdens het participatieproces zijn de wensen en ideeën van de omgeving en ondernemers in beeld gebracht. De stenige parkeerplaats biedt een armoedig beeld van de stad en de potentie van deze entree wordt niet benut. Vanuit alle betrokken partijen komt een nadrukkelijke wens om het Vestingplein om te vormen tot representatieve entree van de stad met een prettig verblijfsklimaat, zie hoofdstuk 4. De opgave van fase 2 (Vestingwallen en Vestingplein) vraagt om een herformuleren van de ambities en kaders. Met heldere kaders kan gestart worden met het planproces.

Luchtfoto bestaande situatie en projectie plangebied Muiden Fase 2 (Google earth 2022)

1

2

3

4

5

6

Foto's bestaande situatie

2.2 Omgevingsaspecten

2.2.1 Beleid

Eigendom

Planologisch kader en eigendom:

- De Kazerne, het Muizenfort en plein zijn eigendom van de gemeente Gooise Meren. Er is onderzoek geweest of dit gemeentelijk vastgoed afgestoten dient te worden. De gemeente hecht aan het behouden, beheren en toegankelijk maken van het cultureel erfgoed. Het gebruik van de Kazerne en het Muizenfort als entree van de vestingstad met semipublieke ruimtes en ondernemers past bij de richtlijnen van succesvolle herbestemming;
- Het zakelijke recht van opstal van snackbar ‘De Loper’ loopt tot 1 april 2026. Vóór deze termijn zullen de eigenaar van de snackbar en de gemeente overleggen over eventuele verlenging. Bij verlening wordt het reeds bestaande recht voortgezet. Bij beëindiging van het opstalrecht heeft de voormalige erfpachter recht op vergoeding van de waarde van de opstal;
- Op het Vestingplein zijn er vier standplaatsvergunningen verleend voor de exploitatie van 1. Kaas en zuiverproducten, 2. Visproducten, 3. Bloemen en planten en 4. Vietnamees eten. De Vietnamese kraam is aanwezig op de dinsdagen, de kraam met kaas en zuivelproducten en de viskraam op de vrijdagen en de bloemen en plantenkraam is aanwezig op zaterdagen. De overeenkomsten zijn voor onbepaalde tijd en zullen eindigen door schriftelijke opzeggen van één van de partijen. In de standplaatsvergunningen is opgenomen dat er rekening moet worden gehouden met eventuele wijzigingen door de gemeente. Nieuwe aanvragen worden individueel beoordeeld op haalbaarheid. Op dit moment wordt door Vergunning, Toezicht en Handhaving binnen gemeente Gooise Meren gewerkt aan standplaatsenbeleid. Voor nu wordt de kaders van het Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aangehouden..

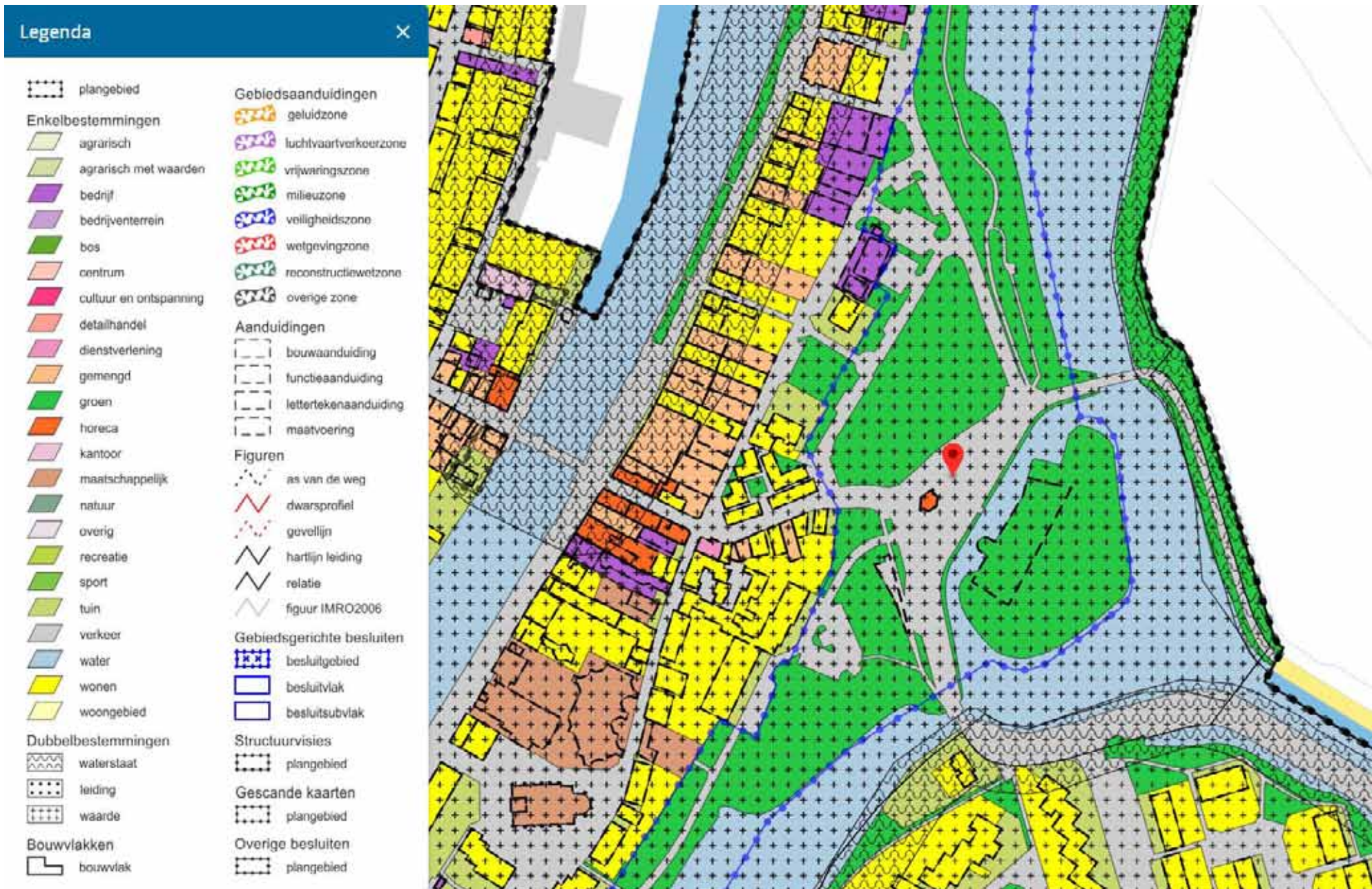
Huidig bestemmingsplan

Zie de afbeelding hiernaast voor het bestemmingsplan “Stad Muiden” waarin de Vesting Muiden is opgenomen. Vesting Muiden heeft een dubbelbestemming: archeologie en beschermd stadsgezicht. De vestingwerken zijn aangewezen als rijksmonument. Op 08-10-2019 is een omgevingsvergunning afgegeven om fase 1 van de oostelijke vestingwallen te renoveren.

Naast het bestemmingsplan “Stad Muiden”, geldt er ook twee paraplubestemmingsplannen. Deze plannen gelden alleen voor specifieke beleidsonderdelen en hebben tot doel om generiek beleid binnen de gemeente te regelen. Dit zijn de volgende bestemmingsplannen:

1. Paraplubestemmingsplan Archeologie Gooise Meren” (vastgesteld 21 december 2022);
2. Paraplubestemmingsplan parkeernormen Gooise Meren” (vastgesteld 3 april 2019).

- Erfgoed: de grond is bestemd voor de bescherming en veiligstelling van archeologische waarden. Hiervoor geldt nu het “Paraplubestemmingsplan Archeologie Gooise Meren”.
- Groen: de groen aangewezen gronden zijn bestemd voor 1) groenvoorziening, bermen en beplanting, 2) water een voorzieningen voor de waterhuishouding, 3) parkeervoorzieningen, voet- en fietspaden, verhardingen, ontsluitingswegen en in- en uitritten, 4) vestingwerken en 5) museum. Gebouwen dienen binnen het bouwvlak te blijven. Bestaande vestingwerken voor maatschappelijke doeleinden en bergingen zijn buiten bouwvlakken toegestaan.
- Verkeer: de regels van het bestemmingsplan Paraplubestemmingsplan parkeernormen Gooise Meren gelden. Dit betekent dat er voldoende parkeerplaatsen bij nieuwbouw of verbouw moeten worden gerealiseerd. Ook moet er voldoende ruimte zijn voor laden en lossen. In het plangebied is er geen sprake van nieuwbouw of verbouw waarvoor deze regels gelden. Als het aantal standplaatsen of ondernemers uitgebreid wordt, zal de toets hiervoor plaatvinden.
- Water: bestemd voor water. Oeverbeschoeiingen zijn toegestaan.

Stad Muiden, Gemeente Muiden, bestemmingsplan, onherroepelijk (vastgesteld 2010-12-16)

In blauw de contour Herstelplan oostelijke vestingwallen, omgevingsvergunning (vastgesteld 2019-10-08)

Voor de onderdelen passend in het bestemmingsplan dient ook een omgevingsvergunning te worden verkregen net als bij fase 1 o.b.v. het feit dat het een beschermd stadsgezicht is en het geen regulier onderhoud betreft. De huidige bestemmingsplannen die gelden voor het gebied van fase 2 maken niet alle gewenste ontwikkelingen mogelijk. De volgende wijzigingen binnen fase 2 die nog nader worden bekeken zijn:

Aantal parkeerplekken/bestemming verkeer

Aanpassingen van parkeerplekken (meer/minder) en aanpassing van de wegen binnen de bestemming ‘verkeer’ is niet in strijd met de bestemming, ook als daar een deel van de bestemming ‘groen’ voor nodig is. Het vervangen van parkeerplekken door totaal andere functies dan verkeer kan wel zorgen voor strijdigheid met de bestemming ‘verkeer’.

Het aanleggen van vijf passantenplekken naast het Muizenfort

Aanleggen van passantenplekken (bouwwerk t.b.v. het afmeren van schepen) is opgenomen in het bestemmingsplan als een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid, waarbij vereist is dat wordt aangetoond dat de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van betrokken en nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad.

Onderzoek naar de mogelijkheid om de snackbar op het vestingplein te verplaatsen en/of aan te passen

Het eventueel verplaatsen van de snackbar betekent dat de snackbar buiten de huidige bestemming horeca komt te liggen die nu strak om het gebouw is gelegd. Als het gebouw elders op het plein en daarmee binnen de bestemming verkeer te liggen, moet worden afgeweken van het bestemmingsplan. Dit vereist verder onderzoek.

Hoeveelheid standplaatshouders/kraampjes (nu twee plekken met vier vergunningen) aanpassen naar vier plaatsen

Het bestemmingsplan heeft een gebied aangewezen voor ambulante handel (zie pag. 65 van de toelichting van het bestemmingsplan “Stad Muiden”). Het betreft een functie aanduiding die ambulante handel binnen ‘verkeer’ toestaat. Mogelijk aanpassingen moeten worden geregeld via de huidige vergunningen, of anders dient er voor dit punt ook afgeweken te worden van het bestemmingsplan.

Evenementenvergunning; het organiseren van een weekmarkt en kleinschalige evenementen

Binnen het huidige bestemmingsplan is dit niet geregeld. Hier is een afwijking van het bestemmingsplan voor nodig.

Mocht het nieuwe ontwerp (fase 2) leiden tot een afwijking van het huidige bestemmingsplan dan zal een uitgebreide procedure doorlopen worden waarbij formele inspraak en zienswijze ingediend kunnen worden. Dit conform de uniforme openbare voorbereidingsprocedure, afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). De procedure zal minimaal 6 maanden in beslag nemen.

De omgevingsvergunning voor fase 1 is afgegeven op basis van de bepalingen in de huidige Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het vergunningen traject ten behoeve van fase 2 werkzaamheden en daarmee afwijkingen van het huidige bestemmingsplan zullen naar huidige inzichten niet voor 1 januari 2024 plaatsvinden. Op 1-1-2024 treedt de Omgevingswet in werking. Hierin worden de huidige mogelijkheden uit de Wabo opgenomen en blijft het mogelijk door een uitgebreide procedure af te wijken van het bestemmingsplan. Het advies is om voor fase 2 hetzelfde traject te volgen als voor fase 1.

Beleidsambities

Naast de renovatiewerkzaamheden die de archeologische waarden van de vestingwerken herstellen, zijn er geen verdere ambities rondom het planologisch kader en eigendom op het vestingplein.

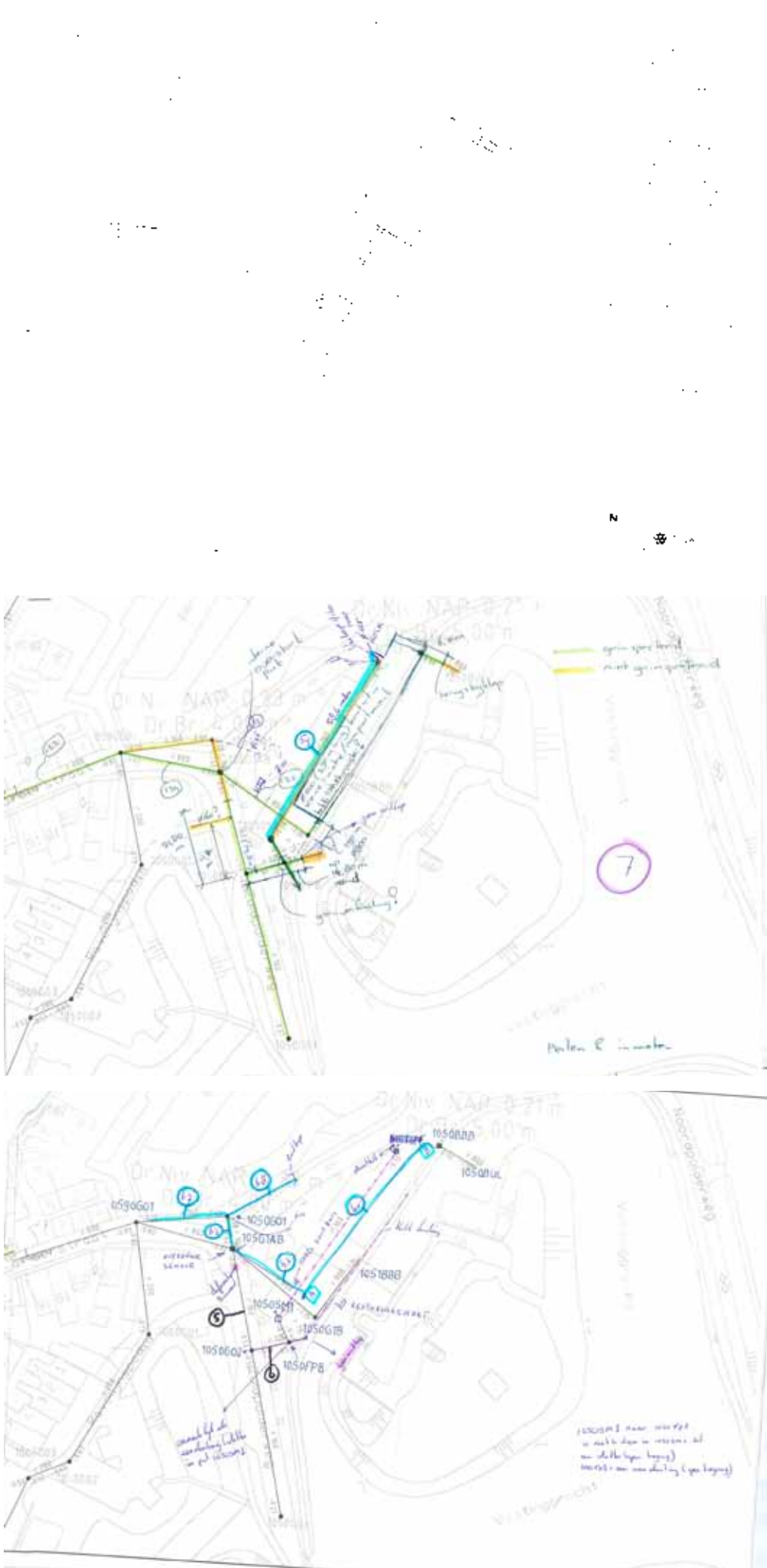

Schetsontwerp Onderhoudsmaatregelen Vesting Oost, onderdeel van Onderhoud Muiden - Muiderberg (Gemeente Gooise Meren / Aveco de Bondt, 2020)

Bergbezinkbassin onder het Vestingplein.
De exacte ligging zal door middel van veldonderzoek en inmeting moeten plaatsvinden. Bijgaande schetsen zijn indicatief op basis van recente rioolinspecties (uit 2016 en 2017) en tekeningen van de vergunningsaanvraag.

2.2.3 Nutsvoorzieningen, Beheer en Onderhoud

Huidige situatie

Binnen het plangebied spelen ten aanzien van de openbare ruimte diverse aspecten in de boven- en ondergrond. In de ontwerpfase dient de nadere inventarisatie en opname van bestaande inrichting te worden meegenomen. Hierbij is naast de wenselijke inrichting vanuit het Herstelplan ook het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR, juli, 2022) van de afdeling Beheer Openbare Ruimte en Gebouwen (BORG) van toepassing. In dit handboek staan randvoorwaarden, inrichtingseisen en technische eisen voor objecten die in de openbare ruimte worden aangelegd en in eigendom en beheer van de gemeente komen. Het kan hierbij gaan om nieuwe aanleg, reconstructie of vervanging van objecten. De Vesting Muiden als project bevat naast de uitgangspunten uit het handboek ook andere materialen en/of inrichtingsprincipes die in Fase 1 zijn toegepast. Hierbij is het van belang deze zelfde keuzes toe te passen in fase 2.

Muiden is ook een beschermd stadsgezicht met haar vestingwallen, het Muiderslot, de haven en de sluisen. Voor deze gebieden gelden aanvullende eisen en procedures. Op het moment dat projecten in deze gebieden gaan plaatsvinden worden aanvullende eisen gesteld door zowel de gemeente als externe partijen. Daarnaast gelden randvoorwaarden vanuit de bescherming van het Unesco Werelderfgoed.

De gebouwen in het projectgebied, de Kazerne en het Muizenfort, zijn in beheer van gemeente Gooise Meren. De voormalige raadszaal van de Kazerne wordt gebruikt als trouwlocatie, sociaal restaurant en bijeenkomsten. Verder is er een algemene ruimte met keuken en zijn er openbare toiletten en een doucheruimte. Het Muizenfort is een Toeristisch Informatie Punt (TIP), een vergader- en ontmoetingspunt voor gemeente Gooise Meren, opslag en vitrine ruimte van de Historische Kring Muiden en kantoorruimte. Met betrekking tot beheer en onderhoud houdt gebouwbeheer zich aan het vastgestelde beheerplan, gebaseerd op het Meer Jaren Onderhoud Plan. Het onderhoud gebeurt zoveel mogelijk in overeenstemming met de historische waarden van de gebouwen, waarvoor de gemeente subsidie krijgt voor de instandhouding van rijksmonumenten (SIM).

Bijzondere aandacht in het plangebied betreft de ligging van een bergbezinkbassin als onderdeel van de riolering onder het Vestingplein. In de tekeningen hiernaast is de locatie weergegeven, dit vraagt een nader onderzoek op (on)mogelijkheden bij herinrichting. Ditzelfde geldt voor andere ondergrondse zaken als kabels en leidingen ten aanzien van nieuwe inrichting en plaatsing van bijvoorbeeld bomen, verlichting en/of herplaatsing van ondergrondse containers.

Ambities en aandachtspunten BORG

- Er is sprake van achterstand in het onderhoud van wegen, riolering, groenvoorzieningen en openbare verlichting in Muiden. Deze moeten de komende jaren worden weggewerkt. De oostelijke vestingwallen en het Vestingplein vallen binnen de scope van het onderhoudsproject. Er wordt een integraal onderwerp gemaakt voor de uitvoering van het onderhoud in het projectgebied en de opgave van het herstel van de oostelijke vestingwallen fase 2 en het opknappen van het vestingplein. Het budget wordt gelabeld aan de diverse onderdelen (riolering, wegen, verlichtingen, etc.), de scope wordt gedefinieerd en de planning wordt gelijkgetrokken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met BORG.
- Hiernaast weergegeven is de input vanuit het project Groot onderhoud Vesting Muiden ten aanzien van de verharding. Daarin zijn maatregelen voorzien ten aanzien van riolering, groenvoorziening en verharding. Binnen het plangebied betreft dit onder andere het (gedeeltelijk) herstraten van de wegen Zuidpolderweg, Naarderstraat, Ton Kootsingel en delen van het Ravelijnsplein en Vestingplein. Deze opgaven worden meegenomen in de herinrichting.
- Mogelijke verleggingen van kabels en leidingen zijn afhankelijk van de keuzes voor de herinrichting en scenario's waarbij uitgangspunt is zoveel mogelijk te handhaven. Wanneer er verleggingen of vervangingen aan de orde zijn dient ook te worden onderzocht wat hier mogelijke verleggingsregelingen en verantwoordelijkheden zijn van de gemeente en NUTS-partijen. Dit in samenwerking met deze partijen.
- Een benoemde wens vanuit de herinrichting van het Vestingplein is om voorzieningen en aansluitingen voor evenementen integraal op te nemen in de herinrichting. Hierbij is te denken aan ondergrondse stroom- en wateraansluitingen en/of andere wenselijke zaken voor het gebruiken van het plein.
- In heel Muiden ligt een opgave voor het plaatsen van ondergrondse containers. De GAD (Grondstoffen- en Afvalstoffen Dienst) Gooi en Vechtstreek heeft daarnaast een opgave om oude ondergrondse containers op en rondom het Vestingplein te vervangen. De GAD onderzoekt of deze containers verplaatst kunnen worden. Het plaatsen van ondergrondse afvalcontainers moet zorgvuldig afgewogen en meegenomen worden in het ontwerpproces, in samenwerking met GAD. Daarnaast kan het herstellen van de vestingwal impact hebben op bestaande elementen die zoveel mogelijk in de directe omgeving herplaatst dienen te worden.
- Bij de uitvoering van het project wordt rekening gehouden met de maximale belasting van de Keetpoortsluis en -brug en de brug in de Zuidpolderweg. Renovatie en onderhoud van de bruggen valt niet onder de scope van het huidige project.

Foto's huidige beplanting (laanstructuur) langs de Zuidpolderweg, Vestingplein en Ton Kootsingel

<

Uitsnede van biodiversiteitsactiekaart Muiden uit project Buitenruimte in Beeld (bron: gemeente Gooise Meren, 2020)

2.2.4 Groen

Huidige situatie

Binnen het plangebied zijn er niet veel bijzonderheden. Het plangebied wordt vooral gekenmerkt door veel verharding. De wegen Zuidpolderweg, Vestingplein en Ton Kootsingel worden begeleid door een laanbeplanting (Lindes) is wisselende kwaliteit. Een linde is geschonken door Stichting Groen Muiderberg bij het 200 jarig bestaan van gemeente Muiden en heeft naast ecologische ook culturele waarde. Ook op enkele plekken zijn groene delen aanwezig, met name kleinere grasvelden en de taluds van de vestingwallen. Tussen het Vestingplein en het Muizenfort is een deel van de Vestinggracht aanwezig waarbij de oever en ondiepere delen vrij dicht begroeid zijn met riet.

De technische staat van de aanwezige groenvoorzieningen voldoet maar heeft beperkte waarde.

Aandachtspunten groen en biodiversiteit

Op de biodiversiteitsactiekaart Muiden worden maatregelen genoemd voor de oevers van de gracht van de Vesting: aanleg natuurvriendelijke oevers, aanleg fauna uittreedplaatsen bij beschoeide oevers en gefaseerd maaien. Ook is de aanleg van een broeihoop wenselijk.

Ook de aandachtspunten van groen vanuit het Herstelplan Oostelijke Vestingwallen gelden voor het plangebied. Daarin is geuit dat de beplantingen ook onderdeel zijn van de (militaire) historie en daarin een visuele waarde hebben zoals de karakteristieke vestinghaag (meidoorn) en knotwilgen. In de bastions is er ook een aanvullende wens voor het verder vergroenen van de openbare ruimte. Bij de taluds en oevers tussen Vestingplein en Muizenfort wordt het belangrijk om een balans te vinden tussen de cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden. Gedacht kan worden aan onderwater natuur (aquatische ecologie) met waterplanten en onderwaterstructuren. Het beheer is zo extensief mogelijk voor het behoud van de biodiversiteit.

Ambities en uitgangspunten groen

Ten aanzien van groen is het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) van toepassing.

Daarnaast vanuit het Groenstructuurplan Buitenruimte in Beeld (2020):

- Behoud van waardevolle bomen.
- Behoud van opgaande groenstructuren die belangrijk zijn voor de biodiversiteit.
- Regenwater vasthouden in het gebied, bij voorkeur in het groen.
- Tenminste 15% groen in de buurt. Voor het vergroenen van de openbare ruimte wordt gebruik gemaakt van inheemse soorten met een meerwaarde voor vogels en insecten.
- Bij aanplant van bomen wordt rekening gehouden met de soorten die in de buurt voorkomen en wordt de volgende verdeling gehanteerd: maximaal 10% bomen van dezelfde soort (bijv. Quercus robur), maximaal 20% bomen van hetzelfde geslacht (bijv. Quercus) en maximaal 30% bomen van dezelfde familie (bijv. Betulaceae).
- Groene gebieden liggen lager dan straatniveau i.v.m. met afwatering en berging van water.

Huidige situatie

Locatie	Betaald	Vergunning	Vrij	totaal
Vestingplein	41	0	0	41
Ton Kootsingel	50	0	0	50
Overig	118	120	0	238
Totaal vesting*	209	120	0	329
P1	0	0	137	137
P2	0	0	150	150
P1 + P2	0	0	287	287
* Vesting = omlijnd gebied				

Weergave situatie 2019 (voor aanpassingen en uitbreiding capaciteit P1 en P2)

advies
mobiliteit
**Goudappel
Coffeng**

Huidige zone betaald parkeren

4.1.4 Samenvattend overzicht

In tabel 4.1 is een samenvattend overzicht opgenomen van de kwantitatieve effecten van de verschillende scenario's.

scenario	parkeren op Vestingplein behouden	parkeren op helft Vestingplein	geen parkeren Vestingplein
Vestingplein	41 pp	21 pp	0 pp
P2 (vast)	123 pp	123 pp	143 pp
P2 (overloop)	189 pp	189 pp	189 pp

Tabel 4.1: Samenvattend overzicht kwantitatieve effecten scenario's Vestingplein

In tabel 4.2 is een samenvattend overzicht opgenomen van de kwalitatieve effecten van de verschillende scenario's. Hierin staat het minteken (-) voor een negatief effect, het nulteken (0) voor geen effect en het plusteken (+) voor een positief effect.

scenario	parkeren op Vestingplein behouden	parkeren op helft Vestingplein	geen parkeren Vestingplein
Ruimtelijke kwaliteit	-	0	+
Parkeerdruk binnen vesting	0	-	+
Compensatie op P2	0	0	+
Gebruik vestingplein	0	0	- (winter)
Gehandicaptenparkeren	0	0	0
Bussen	0	+	+
Fietsparkeren Muiderslot	+	0	0

Tabel 4.2: Samenvattend overzicht kwalitatieve effecten scenario's Vestingplein

Parkeerbilans met scenario's betreffende Vestingplein, conform adviesrapportage 'Quick scan parkeren' (aug 2019, Goudappel Coffeng)

2.2.5 Verkeer en parkeren

Huidige situatie

Het Vestingplein is gelegen binnen de bebouwde kom van Muiden in een 30km zonegebied. Auto- en langzaam verkeer zijn gemengd op dezelfde rijbaan. Het Vestingplein is bereikbaar vanuit 4 richtingen. Vanuit het oosten via de Zuidpolderweg met een brug over de vestinggracht. De brug heeft een beperking van de maximale as-last tot 9 ton. De brug is te smal voor twee richtingsverkeer en heeft daarom een om-en-om regeling, waarbij het verkeer dat de vesting verlaat voorrang heeft. De melk van de melkveebedrijven uit de Noordpolder wordt met tankwagens via de route Zuidpolderweg-Vestingplein opgehaald. Vanuit het noordoosten is het Vestingplein bereikbaar via de Noordpolderweg. De Noordpolderweg is een smalle polderweg. Ook vanuit deze route moet de vestinggracht overgestoken worden met een brug. Deze brug heeft een beperking van de as-last tot 2,4 ton en een breedtebeperking vanaf 2,2 meter. Tankwagens gevuld met melk rijden vanaf de melkveehouderijen via het Vestingplein terug naar het hoofdwegenet. Beide bruggen over de vestinggracht zijn geen onderdeel van de scope van het project. Bussen van touroperators rijden momenteel via de Zuidpolderweg over het Vestingplein naar de Ton Kootsingel alwaar de bus draait op de kleine parkeerplaats. Met de uitvoering van de nieuwe parkeerplaats P2 wordt extra parkeervoorzieningen gecreëerd voor bussen en toeristen van de vestingstad.

Parkeerregulering

Binnen de vesting mag tussen 9:00 en 21:00 alleen geparkeerd worden met een parkeervergunning. Bezoekers van parkeervergunninghouders mogen met behulp van een bonnenboekje parkeren. Andere bezoekers mogen tussen 9:00 en 21:00 alleen tegen betaling parkeren op het Vestingplein, de Ton Kootsingel en het Kazerneplein.

Parkeeraanbod/gebruik

Op basis van parkeeronderzoek 2019 kan worden gesteld dat het vestingplein nu beschikt over 41 parkeerplaatsen, waarvan 2 zijn gereserveerd voor mindervaliden. Dit parkeeronderzoek is uitgevoerd van 28 t/m 30 juni 2018. Het gebruik van het parkeerterrein Vestingplein is in dit onderzoek op vrijdagavond het hoogst (85%). Overdag schommelt de bezetting tussen de 29 en 65%. Hiervan is overdag ongeveer de helft of minder bezoeker. Het gebruik van het Vestingplein door bezoekers ligt op de gemeten tijdstippen vrijwel altijd onder de 50% van de beschikbare capaciteit. In verband met de invloed van de corona-maatregelen op de mobiliteit zijn na 2018 geen nieuwe parkeeronderzoeken gedaan. De parkeeronderzoeken worden integraal weer opgepakt na de zomer 2023. Met het vergroten van de capaciteit bij Parkeerplaats P2 worden 150 vaste parkeerplaatsen voorzien waarmee alle scenario's op het Vestingplein gerealiseerd kunnen worden, zie tabel 4.1.

Fietsroutes

Via het Vestingplein lopen meerdere toeristische fietsroutes. Het Vestingplein is opgenomen in het knooppunten fietsnetwerk. Via de Zuidpolderweg-Vestingplein-Naarderstraat loopt de utilitaire doorfietsroute Hilversum-Naarden-Muiden-Amsterdam. Deze route is bedoeld voor algemene nut en kenmerkt zich door haar directheid. Bij de herinrichting van het Vestingplein worden bijbehorende profieleisen overgenomen.

Beleid en ambities verkeer

In de mobiliteits- en parkeervisie Gooise Meren is het toekomstbeeld vastgelegd dat de kern van de vesting Muiden autoluw wordt gemaakt. Dit algemene doel is nog niet uitgewerkt in maatregelen. Hiervoor wordt in de collegeperiode 2022-2026 een apart project gestart. Met de verlegging van de A1 en de aanleg van een aquaduct onder de Vecht door is ruimte ontstaan om het landschap rondom de vesting Muiden anders in te richten en te herstellen. Hiervoor is het programma Verder met de Vesting-Muiden vastgesteld. In dit programma wordt onder meer de Mariahoeveweg verlegd en de parkeerplaats P2 verlegd en vergroot. Daarmee ontstaat meer parkeergelegenheid buiten de Vesting. Het is de ambitie om alle bezoekers aan het Muiderslot (ook per touringcar) te laten parkeren op de parkeerplaats P2. Ook wordt langs de verlegde Mariahoeveweg een vrij liggend fietspad aangelegd. Hiermee ontstaat een compleet fietsnetwerk rondom de kern van de stad.

2.2.6 Water en varen

Aan de oostzijde van het Vestingplein bij het Muizenfort ligt het uiteinde van de Naardertrekvaart. Deze is voor grotere schepen niet of slecht bereikbaar als gevolg van de beperkte doorvaarthoogte van de 2 (beweegbare) bruggen, diepgang en de maat van de Keetpoortsluis. Voor lage sloepjes is de Naardertrekvaart en het Muizenfort wel toegankelijk. Het deel van de Vestinggracht ten noorden van het Muizenfort is zeer beperkt toegankelijk in verband met een vaste brug (Noordpolderweg). Daarmee leent het Muizenfort zich als eindpunt van de Naardertrekvaart voor de realisatie van een sloepensteiger voor passanten. Hier kunnen passanten afmeren en op korte afstand het centrum van de stad, de vestingwallen, het Vestingplein en/of het Muizenfort (vestingmuseum) bezoeken.

De Naardertrekvaart is onderdeel van het landelijke recreatieve vaarnetwerk (BRTN), zoals aangewezen door de provincie. De trekvaart maakt ook deel uit van een regionale sloepenroute Vecht Noord & Naarden.

Beleidsambitie

De vraag naar ligplaatsen voor passanten en mogelijk in te vullen plekken is beschreven in het Uitvoeringsprogramma ‘Havens van Muiden’. Het uitvoeringsprogramma bouwt voor op de ‘Havenvisie’ (2016) en de visie ‘Aan de Gooise Kust’ (2020) en werkt de kansen en maatregelen van deze visies verder uit.

Het realiseren van 5 passantenplaatsen voor sloepen met walvoorzieningen bij het Muizenfort past zowel binnen het uitvoeringsprogramma om meer ligplaatsen te realiseren, als binnen de ambitie om het Vestingplein levendiger en beleefbaar te maken. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de volgende zaken:

- a) Het realiseren van een passantensteiger aan de oostkant van de vesting moet het bedieningsregime van de Keetpoortsluis en -brug en de brug in de Zuidpolderweg niet in de weg zitten. De sloepjes, kano’s of subs dienen onder de bruggen door te varen. Eventuele aanpassingen van de bediening van de bruggen of aanpassingen van de doorvaarthoogte liggen niet binnen de scope van dit project. Bij groot onderhoud van de bruggen kunnen deze opties meegenomen worden.
- b) De passantenplekken zijn alleen bedoeld voor kleine sloepjes, kano’s of subs.
- c) De uitvoering van ligplaatsen voor passanten vraagt een actief handhavingsbeleid. Ongewenst langdurig gebruik moet daarmee voorkomen worden.
- d) Bij het realiseren van de passantensteiger wordt er rekening gehouden met natuur en biodiversiteit. De passantenplekken brengen geen schade aan de natuur en er wordt gezocht naar waardevermeerdering voor de natuur.

De provincie Noord Holland heeft voor de aanleg van de 5 ligplaatsen subsidie beschikbaar gesteld vanuit het programma Groene Uitweg. De subsidie kan niet voor andere doeleinden worden ingezet.

2.2.7 Evenementen en activiteiten

Huidige situatie en beleidsambitie

Het Muiderslot en de vestingstad Muiden heeft een grote aantrekkingskracht op toeristen en dagjesmensen. Het Muiderslot heeft afgelopen jaar ruim 150.000 bezoekers ontvangen. De vestingwallen vormen een onderdeel van deze unieke recreatieve belevenis. De bezoekers brengen steunen de lokale economie en leveren werkgelegenheid op. Echter de bezoekersstroom moet in goede banen worden geleid zodat overlast wordt beperkt en privacy en veiligheid geborgd. Echter, de bezoekersstroom moet in goede banen worden geleid zodat overlast wordt beperkt en privacy en veiligheid geborgd. De routing van dit bezoek vraagt:

- Veilige passages van wegen;
- Toegankelijke route voor mindervaliden;
- Recreatieve beleving van cultuurhistorie en natuur.

De ambities voor Muiden uit de ‘Wijkagenda Muiden’ richten zich op het behouden en versterken van de cultuurhistorische beleving, een leefbaar en bereikbaar centrum en meer ruimte om elkaar te ontmoeten. In het ‘Ontwikkelperspectief Gooise Meren 2040’ koerst de gemeente af op een vitaal Gooise Meren waar werken en ondernemen hand in hand gaan met wonen en recreëren. Een van de speerpunten van het perspectief is Vitale kernen, waar elke stadskern maximaal tot hun recht komen. Om de kernen binnen Gooise Meren vitaler te maken, zijn er diverse pilots opgezet waaronder een op het Vestingplein. Het doel van de pilot op het Vestingplein is om elke eerste zondag van de maand in aansluiting op Kunststad Muiden een markt te organiseren. Hierdoor wordt de levendigheid in het historisch centrum van Muiden gestimuleerd, een plek geboden voor lokale ondernemers en vindt er verbinding plaats tussen nieuwe en oude inwoners.

De Cultuurvisie 2023 van gemeente Gooise Meren ligt ter vaststelling bij de Raad. Hierin wordt het wensbeeld neergezet en het uitvoeringsprogramma toegelicht. De afdeling Gooise Meren Marketing werkt aan een strategisch plan m.b.t. evenementen richting de toekomst. Aandacht voor cultureel erfgoed, waaronder de Kazerne, komt hier nadrukkelijk aan de orde. Daarnaast worden evenementen gestimuleerd die passen bij de identiteit van een Vestingstad. De visie Openbare Ruimte en de Omgevingsvisie geven richting om cultuur te betrekken bij gebiedsontwikkeling. Een opgeknapt Vestingplein biedt een mooie kans om deze rol te vervullen.

Evenementen en activering van het plein

Er is op dit moment geen exact overzicht van het aantal evenementen en bezoekers aantallen. Voor de COVID-19 uitbraak begin 2020 werd door Comité Openbare Feesten een feestweek rondom Koningsdag georganiseerd op het Vestingplein. Tijdens de week werden er diverse evenementen georganiseerd, waaronder een vrijmarkt, kinderspelen, muziek, etc. Daarnaast vond er in het centrum van Muiden en op het Vestingplein het ‘Spieringfestival’ plaats met muziek en braderie kraampjes. De lokale ondernemersvereniging ziet graag weer een multifunctioneel plein waar kleinschalige evenementen georganiseerd kunnen worden. Denk daarbij aan Koningsdag, Kermis, streekmarkt of festivals zoals het Dickens festival, sloepenrace Pampus en het Muiderslot. Het Spieringfestival wordt weer opnieuw georganiseerd op het Vestingplein en vindt waarschijnlijk in de zomer van 2024 weer plaats. Binnen de gemeente is er weinig ruimte beschikbaar voor publieke manifestaties. Het Vestingplein kan hierin een belangrijke voorziening worden.

Foto's eerdere evenementen op het Vestingplein (bron: Guus Kroon)

PARTICIPATIEPROCES³

Om tot een compleet en gedragen Nota van Uitgangspunten te komen, zijn naast de vakspecialisten van de gemeente, direct betrokkenen en de omgevingspartijen betrokken bij de totstandkoming van deze Nota van Uitgangspunten. De participanten zijn geïnformeerd en geraadpleegd via de startbijeenkomst en een bijeenkomst over de concept Nota van Uitgangspunten. Er is een klankbordgroep geformeerd met een vertegenwoordiging van bewoners, maatschappelijke partijen en ondernemers uit de omgeving die geadviseerd hebben over de wensen, eisen en uitgangspunten voor de vestingwallen en het Vestingplein. Hieronder staat het participatieproces beschreven, de inhoudelijke aandachtspunten worden in hoofdstuk 4 behandeld.

Bewonersavond 1 – startbijeenkomst

Maandag 12 december 2022 vond de startbijeenkomst plaats in de Kazerne in Muiden. Er waren meer dan 60 betrokkenen aanwezig, waaronder bewoners, enkele leden van de gemeenteraad en de klankbordgroep, om te luisteren naar en te adviseren over de wensen en eisen voor het gebied. Naast algemene informatie is er ook specifiek informatie opgehaald over verkeer en parkeren, ondernemen en activiteiten en erfgoed. Het project is besproken in relatie tot Verder met de Vesting Muiden en de voortgang van het proces is weergegeven. Er hebben zich elf bewoners aangemeld voor de klankbordgroep. In twee werksessies met de klankbordgroep hebben de leden advies uitgebracht. De Stadsraad heeft na de eerste bewonersavond een enquête uitgezet waar 335 mensen op gereageerd hebben. De resultaten zijn verwerkt in de Nota van Uitgangspunten.

Klankbordgroep 1

De klankbordgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van bewoners, belangenorganisaties, ondernemers en de stadsraad. In totaal nemen veertien mensen deel in de klankbordgroep; vier bewoners van Ravelijnsplein, Kazernestraat, Naarderstraat en de Zuidpolderweg. Daarnaast is de historische kring aangesloten, een historicus, Werkgroep Gooise Meren toegankelijk, Muidense Ondernemers Raad (MOR), Comité Openbare Feesten Muiden en de Stadsraad. Op donderdag 12 januari 2023 zijn de resultaten van de bewonersavond besproken en hebben de leden van de klankbordgroep hun advies uitgebracht.

Extra sessie bewoners

Op donderdag 2 februari 2023 is een extra sessie belegd voor de bewoners die zich aan hadden gemeld voor de klankbordgroep. Omdat niet alle bewoners bij de klankbordgroep konden aansluiten, is er op donderdag 2 februari 2023 een extra sessie in het Muizenfort georganiseerd. Een groep bewoners van elf bewoners had de ruimte om hun wensen en zorgen te uiten en werd geïnformeerd over de verdere loop van het proces en de inspraakmomenten.

Klankbordgroep 2

De tweede klankbordgroep vond plaats op donderdag 23 februari 2023 in het Muizenfort. Het doel van deze bijeenkomst was om 1. terugkoppeling te geven op de opgehaalde informatie van de verschillende participatiemomenten, 2. dieper in te gaan op de basisscope en de verschillende concept scenario's en 3. reacties van de klankbordgroep op te halen.

Bewonersavond 2 – concept Nota van Uitgangspunten

Terugkoppeling van de concept Nota van Uitgangspunten vond plaats op de tweede bewonersbijeenkomst op maandag 20 maart 2023 in de Kazerne. Er was een opkomst van ongeveer 50 mensen, waaronder wethouder Hugo Bellaart, enkele leden van de gemeenteraad en de klankbordgroep. De Nota is besproken en vanuit de aanwezigen is informatie opgehaald over de basisscope en de verschillende scenario's. Na de bewonersavond is vanuit gemeente Gooise Meren een online enquête uitgezet om meer omwonenden de kans te geven om te reageren op de Nota van Uitgangspunten. De enquête is online gezet op vrijdag 24 maart tot en met zondag 16 april. Dit is gecommuniceerd via een de website, krant en social media. Er hebben in totaal 211 mensen gereageerd. De resultaten zijn verwerkt in de Nota van Uitgangspunten.

Terugkoppeling concept Nota van Uitgangspunten

Na verwerking van alle informatie in de Nota van Uitgangspunten, hebben Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) en Provincie Noord-Holland hun advies uitbracht. Ook deze informatie is verwerkt en resulteert in het huidige Nota van Uitgangspunten.

Links: foto's bewonersavonden 1 en 2 in de Kazerne

RUIMTELIJKE SCENARIO'S

De projectscope is gericht op het herstellen van de basisuitvoering van de Vestingwallenfase 2. In het raadsbesluit over het Herstelplan Oostelijke Vestingwerken Muiden is goedkeuring verleend op voorwaarde dat de raad kaderstellend op de scope en ambitie van het project 'Vestingwallen fase 2' stuurt en dat de raad op basis van het ontwerp het krediet vaststelt. Deze beide onderdelen van het besluit vormen achtergrond waarom is gekozen voor een basisuitvoering en aanvullende scenario's.

Maatregelen die in de basis worden meegenomen zijn onderdeel van de minimale vereisten vanuit eerdere visies, ambities en besluiten. Met deze basis wordt voldaan aan de eisen die gesteld worden aan Unesco Werelderfgoed ende vereisten van de subsidieverstrekking van de Provincie Noord-Holland (Groene Uitweg). Beide fases vormen samen een doorlopende en herkenbare vestingstructuur tussen parkeerplaats P2 en het Muider slot. Het uitgangspunt voor deze de basis is om de vestingwallen te herstellen met minimaal pakket aan maatregelen en ingrepen. Daarnaast zijn er diverse opties of scenario's mogelijk voor het verschillend uitvoeren (en ontwerpen) van de scope, dit met betrekking op verkeer en parkeren, opstal van de ondernemers en erfgoed/herstelwerkzaamheden vestingwallen. De scenario's verschillen in budget, kwaliteit en draagvlak en zijn behandeld in het participatieproces. De basisuitvoering met keuze uit de scenario's zijn uitgewerkt en toegelicht in deze Nota van Uitgangspunten.

Basisuitvoering vestingwallen

Uit het participatieproces komen vele kansen om de historische Vestingstad beleefbaar te maken, zoals het verbeelden van de Naarderpoort in de bestrating, het verbeteren van de aantrekkelijkheid en gebruikswaarde van het Vestingplein en het bevorderen dat Muiden autoluw wordt. Er zijn zorgen over het verleggen van Ravelijnspad en de veiligheid bij de Naarderstraat met haar verkeer. De bewoners van het Ravelijnsplein hebben kenbaar gemaakt dat ze tegen ophoging van de Vestingwal zijn wegens verlies van het uitzicht vanuit de woning.

Procesafpraak:

De ruimtelijke impact van de oorspronkelijke hoogte, in lijn met de ambities en realisatie van fase 1, wordt goed in beeld gebracht. Daarbij starten we een zorgvuldig (ontwerp)proces waarin de zorgen en bezwaren van de bewoners, naast de uitgangspunten van het herstel van de vestingwallen, worden gehoord en afgewogen. We verkennen in een open gesprek tussen gemeente, (afvaardiging van) bewoners en bevoegd gezag en verdere projectpartners de verschillende mogelijkheden met als vertrekpunt de oorspronkelijke hoogte van de vestingwal.

Algemene uitgangspunt Vestingwallen fase 2:

1. Herstel van de karakteristieke vestingwallen structuur in profiel en hoogte, conform 1879, zodat de vesting Muiden als totaal beleefbaar en herkenbaar wordt als onderdeel van de Hollandse Waterlinies, Unesco Werelderfgoed;
2. Het materiaalgebruik en beplanting sluit aan op fase 1: natuurstenen trappen, gravel paden over de wal, meubilair en cortenstalen elementen om hoogteverschillen te markeren. Het sortiment bestaat uit meidoornhagen, knotwilgen en grastaluds. Bomen vergroenen en markeren de pleinen;
3. Herstel van een doorlopend wandelpad als onderdeel van de route P2- Muider slot, bestaande uit voortzetting van de belevingsroute (bovenlangs) en toegankelijke route (onderlangs);
4. Markering van de entrees Naarderstraat en coupure Ton Kootsingel als interventies /afwijking op het oorspronkelijke profiel van de vestingwallen. Deze onderdelen worden uitgewerkt in de scenario's en aanvullende opties voor erfgoed/herstel wallen;
5. Herinrichting van het Vestingplein als representatieve entree met ruimte voor parkeren, ondernemers, evenementen en activiteiten uit de stad. Deze onderdelen worden uitgewerkt in de scenario's ondernemers en evenementen en verkeerskundige inrichting;
6. Herstel van de vestinggracht rondom het Muizenfort zodat het gebouw weer als Ravelijn los in het water komt te liggen;
7. Herbestrating van de wegen (Naarderweg, Ton Kootsingel en Zuidpolderweg) en van het Ravelijnsplein wordt meegenomen in het groot onderhoud van BORG.

Algemene uitgangspunten bij uitwerking:

- Budget is taakstellend;
- Materialisering sluit aan op fase 1 & handboek OR;
- Bestaand groen en biodiversiteit behouden en waar mogelijk versterken;
- Verduurzaming op materialen, aanleg en vergroening;
- Normen verkeer en verkeersveiligheid handhaven;
- Ruimte behouden en creëren voor (lokaal) ondernemerschap;
- Meenemen toegankelijkheid en veiligheid, in lijn aanvullingen Fase 1;
- Huidige hekwerken meenemen in ontwerp i.r.t. historische waarde en evt. toegankelijkheid en veiligheid;
- Behoud en versterking van groen en biodiversiteit; door groene heggen, onderwaternatuur, waterplanten en oeverbeplanting;
- Aandacht voor ruimtelijke kwaliteit bij het plaatsen van voorzieningen als afvalcontainers, bebording en transformatorhuis.

Scenario's

Er zijn verschillende opties mogelijk om de herstelwerkzaamheden van Vestingplein fase 2 verder uit te breiden, afhankelijk van de technische mogelijkheden, vergunningen en mogelijkheden rondom erfgoed, eisen aan de subsidie van de Provincie, financiën en draagvlak van de omgeving. In het participatieproces is gewerkt met verschillende scenario's.

In dit hoofdstuk worden de scenario's aan de hand van drie thema belicht:

1. **Parkeren en verkeer**
2. **ondernemers en evenementen**
3. **Erfgoed**

Per thema worden de scenario's omschreven en uitgewerkt met voor- en nadelen. Met een keuze voor een scenario ontstaat een helder kader voor het ontwerpproces. In hoofdstuk 5 wordt de afweging in beeld gebracht

1. Verkeer en parkeren:

Ten aanzien van parkeren en verkeer zijn drie scenario's ontwikkeld voor het Vestingplein. De scenario's zijn:

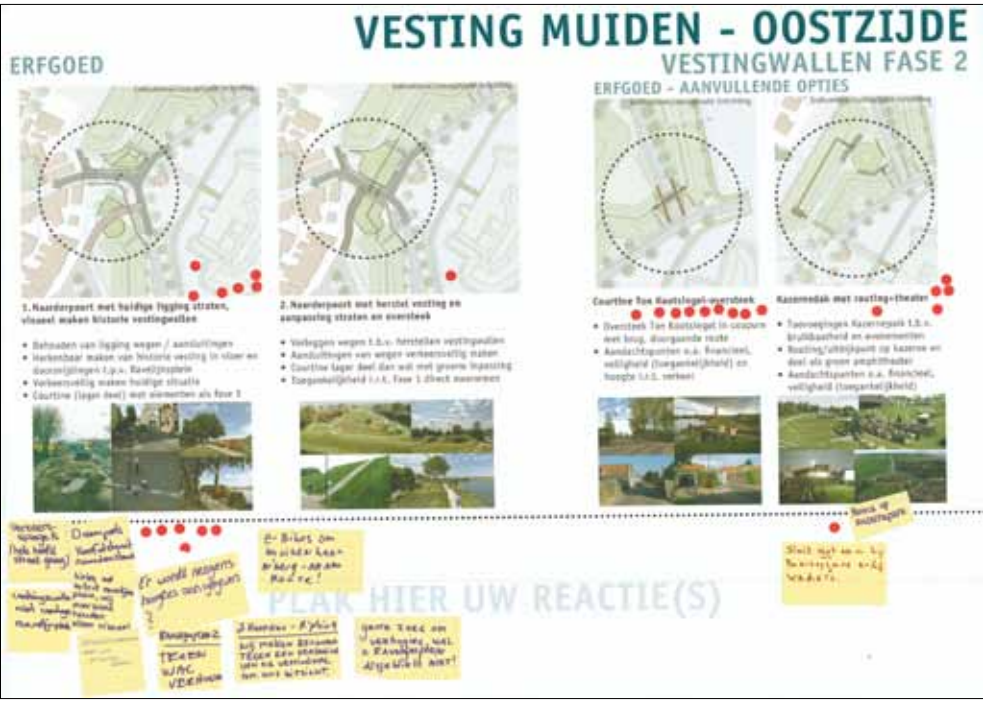
1. Vestingplein volledig parkeren
2. Vestingplein half parkeren - half plein
3. Vestingplein zonder parkeren

De scenario's zijn op verschillende aspecten onderzocht: draagt het bij aan een autoluw Muiden, speelt het in op de wensen en behoeften van bewoners en ondernemers, en draagt het bij aan een verbetering van de aantrekkelijkheid en gebruikswaarde van het plein? Gezien het belang van de ondernemers is ook een seizoensgebonden regime onderzocht. Hierbij wordt het zomerseizoen benut voor activiteiten wordt het plein in de winter open gesteld voor parkeren. Daarnaast wordt er in de tweede helft van 2023 aanvullend onderzoek uitgezet naar de parkeerdruk en -herkomst als update van het onderzoek uit 2019 (Goudappel Coffeng).

Algemene reacties voor het ontwerpproces:

- Anticipeer op het onderzoek Autoluw Muiden;
- Duidelijke wens om alle bezoekers van Muiden en het Muiderslot op P2 te laten parkeren;
- Duidelijke bewegwijzering om zoekverkeer te voorkomen;
- Kort parkeren voor klanten van ondernemers op een plek waar dit geen hinder oplevert;
- Lus voor touringcars/bussen op de Ton Kootsingel vooralsnog behouden;
- Anticipeer op de herinrichting Naarderstraat al dan niet met een (snel)fietsroutes;
- Veiligheid en toegankelijkheid van de wegen en met name voetgangersverbindingen verbeteren, ook voor minder validen;
- Rekening houden met toekomstbestendigheid zoals elektrisch laden;
- Materialisering passend bij historische waarden;
- In ontwerp van het plein ook refereren aan de oorspronkelijke omvang en beeld van de vestinggracht.

Ingescande panelen vanuit bewonersavond 2 met reacties op post-its en voorkeuren in rode stickers

2. Ondernemers en evenementen:

Deze scenario's hebben betrekking op de ondernemers en evenementen. In het Plan van aanpak zijn drie scenario's geschetst waarin ook de optie integratie in de vestingwallen mee is genomen. Verplaatsing van de snackbar is op dit moment niet realistisch gezien het opstalrecht dat doorloopt tot 2026. Bij de herinrichting van het plein kunnen we wel anticiperen op een toekomstige verplaatsing. Verplaatsing wordt dan niet onmogelijk gemaakt en besluitvorming kan separaat worden georganiseerd. Ook is verkend of er wensen zijn voor aanvullende functies en/of plaats voor standhouders. Wensen en kansen zijn benoemd voor het ontwikkelen van meer ruimte voor (kleinschalige) evenementen passend op de plek.

Hieruit zijn er twee scenario's over die betrekking hebben op de positie van de huidige ondernemers en invloed daarvan op het Vestingplein:

1. Handhaven en inpassen huidige posities
2. Ondernemers ingepast rondom het Vestingplein

Algemene reacties voor het ontwerpproces:

- Bij vergroten van mogelijkheden voor ondernemers eerst focus op lokale partijen;
- Mogelijkheden bieden voor kleinschalige evenementen en niet grootschalig;
- Waar mogelijk meenemen van voorzieningen als elektra, bevestiging tenten/kramen en andere zaken;
- Flexibele inrichting en afsluitbaarheid van het plein meenemen i.r.t. ruimte voor evenementen, al dan niet i.c.m. parkeren;
- Klanten van de ondernemers moeten de mogelijkheid hebben om voor korte duur te parkeren;
- De functie van de snackbar wordt gewaardeerd, maar de locatie en uitstraling (beeldkwaliteit) is te verbeteren. Onderzoek de mogelijkheden met de ondernemer richting 2026.

3. Erfgoed:

De scenario's erfgoed richten zich primair op het gebied van de Naarderstraat-Zuidpolderweg. Hier komt het herstel van de oostelijke vestingwallen uit fase 1 en basisuitvoering van herstel van de Bastions VII en VIII en kazerne uit fase 2 samen. Met de huidige inrichting is een grote afwijking van de historische situatie ontstaan op het gebied van de ligging van de wegen Naarderstraat en Ravelijnsplein, maar ook van de ligging, contouren en hoogte van de vestingwal. Voor deze locatie is gekeken naar zowel een scenario wat rekening houdt met huidige inrichting en randvoorwaarden, maar ook een scenario die sterk op de historische contouren is gebaseerd en dichter in lijn met de ambities uit de Visie en het Herstelplan ligt.

De varianten zijn daarmee:

1. Naarderpoort met huidige straat, visueel maken vestingwallen
2. Naarderpoort met herstel vesting en aanpassing straat

Naast deze drie thema's zijn er nog drie opties in beeld gebracht die naar inschatting financieel lastig zijn te integreren in het taakstellend budget, maar mogelijk in combinatie met de keuzes bij de andere scenario's of in een fasering realiseerbaar worden. De opties zijn daarmee ook losstaand te realiseren na aanleg van de basisuitvoering en scenario's t.a.v. het Vestingplein en omgeving Naarderstraat.

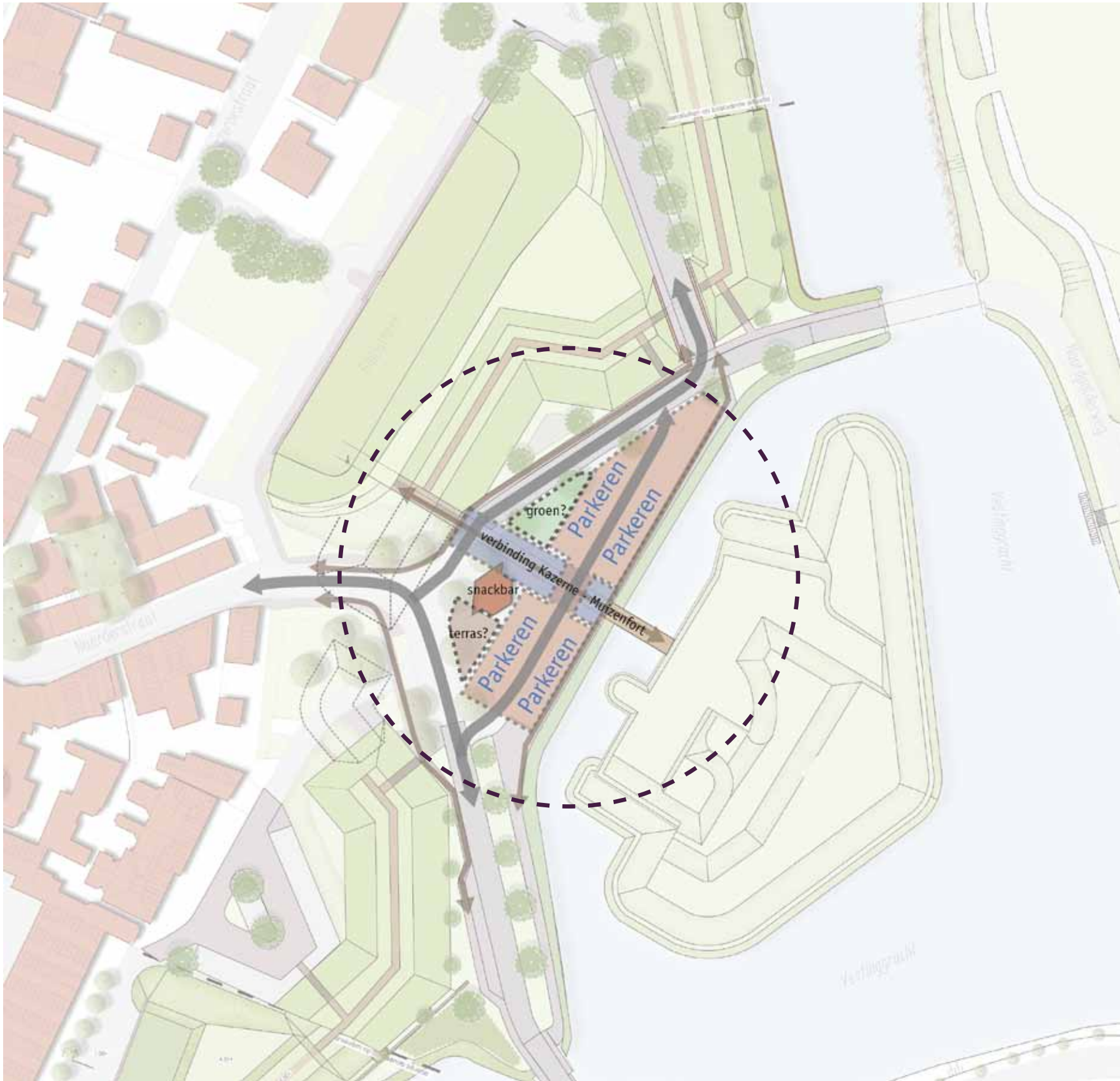
Deze mogelijke aanvullingen zijn:

- Coupure Ton Kootsingel met oversteek
- Kazerne dak met routing en amfitheater
- Vijf ligplaatsen voor passanten bij het Muizenfort

Algemene reacties voor het ontwerpproces:

- Herstel van de vestingwallen dient veilig en overzichtelijk te zijn;
- Huidige situatie Zuidpolderweg-Naarderstraat wordt als (verkeers-)onveilig ervaren, dit is in alle gevallen te verbeteren;
- -Zorgen van bewoners ten aanzien van de beoogde (oorspronkelijke) hoogte van de vestingwal, relatie leggen met huidige situatie;
- Betrek beheer en onderhoud vroegtijdig om aanleg ook in goede staat te behouden;
- Zorg voor goede communicatie over de ingreep tijdens ontwerpproces, o.a. te denken aan visuele middelen (3D model);
- Aanvulling Kazerne dak wordt als kans gezien m.b.t. het uitzicht over de trekvaart, risico's liggen er t.a.v. veiligheid (vallen) en draagvermogen dak. Wellicht is enkel een uitkijkpunt realistischer;
- Meerwaarde van voorzieningen op het kazernepark voor bijvoorbeeld een theater is afhankelijk van programmering en andere zaken, dient realistisch te worden beschouwd.

Indicatieve/conceptuele inrichting

40 Referentiebeelden inrichting als multifunctioneel plein, met parkeren tot evenementen

Referentiebeelden hoogwaardige materialisering plein en wegen

Verkeer en parkeren

1. Vestingplein volledig parkeren en pleinvloer

Het eerste scenario voor verkeer en parkeren gaat uit van een situatie die vergelijkbaar is met de huidige inrichting, maar zich richt op een hogere kwalitatieve inrichting. Het Vestingplein is daarmee een verhard plein waar zowel parkeren mogelijk blijft maar ook kansen voor een bruikbaar evenementenplein biedt. De inrichting van de vloer van het plein dient daarbij beter te passen bij het karakter van de vesting en de historische context. Toepassing van hoogwaardige materialen als straatbaksteen en natuursteen, aansluitend op de materialisering als toegepast in de vesting Fase 1 zijn daarbij uitgangspunt. Dit geldt ook voor de inrichting van de omgeving van de snackbar, doorgaande wegen en oevers. Zoeken naar behoud van groen, maar ook verdere vergroening aan de randen is daarbij een wens.

Uitgangspunten:

- Hoeveelheid parkeerplaatsen (vrijwel) gelijk aan huidige situatie: ca 40 stuks;
- Herinrichten plein, fraaie materialen en geschikt voor evenementen (afsluitbaar maken);
- Seizoensgebonden parkeren en evenementen mogelijk maken;
- Inpassen bomen, vergroenen langs randen en oever.

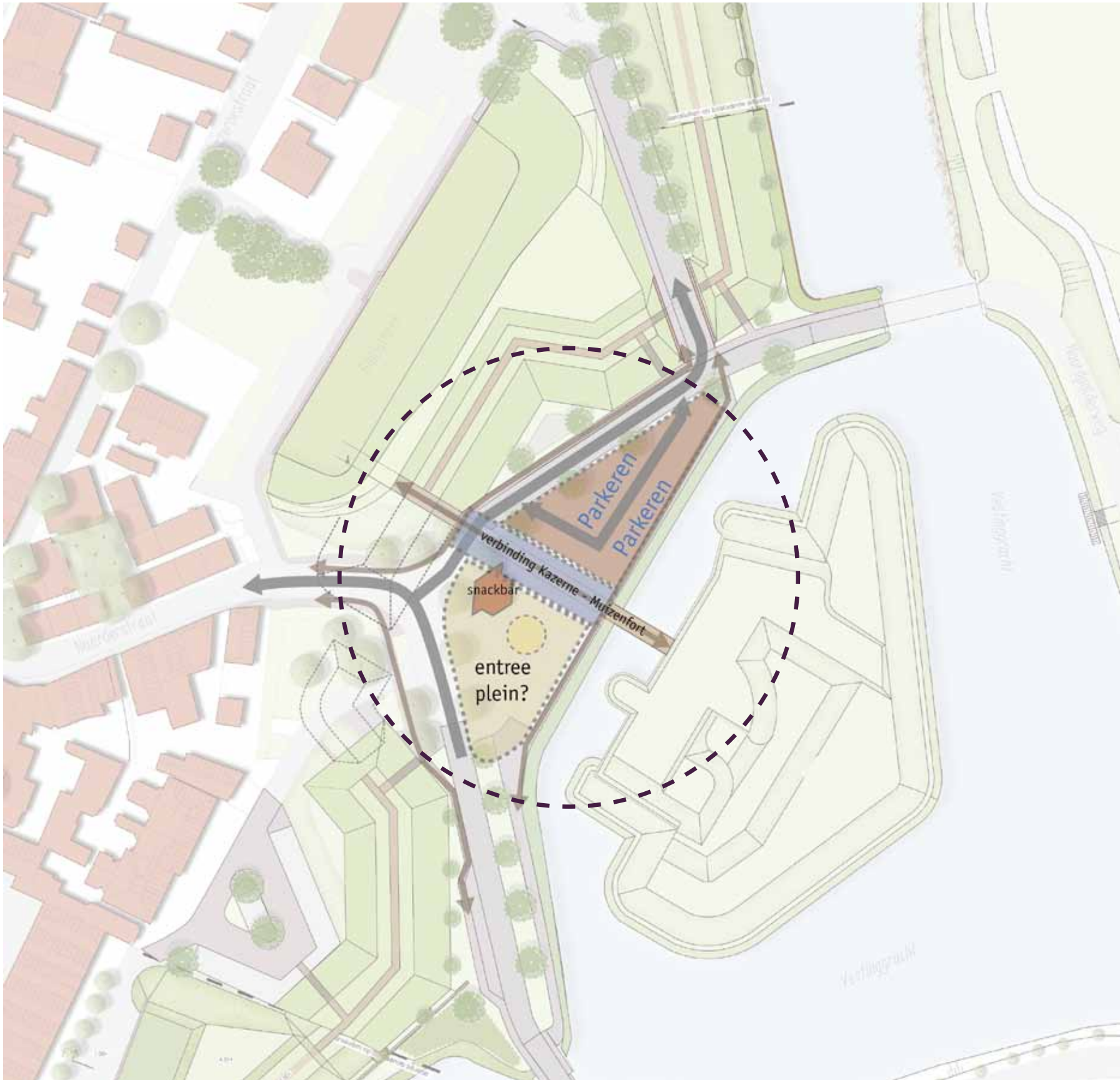
Voordelen / Kansen:

- Capaciteit parkeren leidt niet tot aanvullende parkeerdruk in de directe omgeving. Met de ontwikkeling van P2 ontstaat overcapaciteit;
- Maken van één pleinvloer met flexibiliteit voor evenementen (afsluitbaar maken);
- Beperkte ingreep t.o.v. bestaande situatie en ondergrondse voorwaarden.

Nadelen / Beperkingen:

- Niet toekomstgericht i.r.t. Muiden Autoluw;
- Handhaving bestaande capaciteit leidt tot gebruik en zoekgedrag parkeren in de Vesting;
- Afwijkend van ambities in Visie en Herstelplan Vesting Muiden;
- Ruimtelijke inrichting beperkt door voorwaarden auto parkeren;
- Beeld sluit minder aan bij de ambitie tot een fraaie entree;
- Beperkte mogelijkheden voor klimaatbestendig en groen ontwerp;
- Negatief advies voor dit scenario bij subsidieverzoek van Provincie Noord-Holland;
- Wegen en parkeerplaatsen i.c.m. kramen en snackbar leiden tot onoverzichtelijke verkeerssituatie.

Indicatieve/conceptuele inrichting

2. Vestingplein half parkeren en half plein / entree

Het tweede scenario voor verkeer en parkeren komt voort uit het verkeer- en parkeeronderzoeken (Goudappel Coffeng, aug 2019) waarin de optie tot halveren van parkeren mogelijk is zonder effecten op andere parkeerplaatsen binnen de vesting. Tegelijkertijd biedt het halveren van het parkeren de mogelijkheid tot het ontwikkelen van een aantrekkelijke entree van Muiden aan de oostzijde en daarnaast jaarrond een ruimer plein voor (kleinschalige) evenementen. Het Vestingplein kent hiermee een sterke tweedeling van de ruimte en dient zorgvuldig in eenheid ontworpen te worden waarbij keuze voor materialen en inrichting elementen kunnen bijdragen aan een kwalitatief hoogwaardig beeld. In de ontwerputwerking moeten ook suggesties voor de meest optimale indeling van het plein en deel parkeren mee worden genomen.

Uitgangspunten:

- Halveren van parkeren aan één zijde, evt. wegen aansluiten voor rondrijden;
- Helft inrichten als entree/plein, fraaier, groener en geschikt maken voor evenementen;
- Parkeergedeelte afsluitbaar maken voor evenementen;
- Pleindeel passend in historisch karakter maar ook aanvullende wensen als vergroening en bruikbaarheid;
- Inpassen bomen, vergroenen op deel plein en oever.

Voordelen / Kansen:

- Capaciteit parkeren voldoende o.b.v. onderzoeken en anticiperend op uitbreiding P2;
- Behoud van deel van parkeren voorziet in (huidige) vraag;
- Overzichtelijkere situatie entree Zuidpolderweg en Naarderstraat door verwijderen toerit parkeren;
- Maken van een permanente pleinvloer met flexibiliteit voor (kleinschalige) evenementen;
- Inpassing horeca/opstallen fraaier en prettiger, meerwaarde voor ondernemers;
- Fraaie entree en plein met kansen voor uiting waardevolle historie van de Vesting;
- Mogelijkheid tot klimaatbestendig ontwerp in keuze verharding en groen (binnen ondergrondse randvoorwaarden);
- De klankbordgroep verkiest dit scenario vanwege de goede mix tussen parkeren, mogelijkheden voor ondernemers en kwaliteitsverbetering als entree voor Muiden. Ook heeft dit scenario het meeste draagvlak onder de inwoners van Muiden (enquête Stadsraad, 2023).

Nadelen / Beperkingen:

- Kleine stap richting de toekomst i.r.t. Muiden Autoluw;
- Ruimtelijke inrichting beperkt door voorwaarden auto parkeren in kleiner oppervlak;
- Ruimtelijke tweedeling van het plein in beleving;
- Effect zoekverkeer wanneer minder parkeerplaatsen beschikbaar zijn.

42 Referentiebeelden inrichting als deel parkeren en deel plein, passend in historisch karakter

Referentiebeelden hoogwaardige materialisering plein en wegen

Indicatieve/conceptuele inrichting

3. Vestingplein zonder parkeren, volledig plein

Het derde scenario voor verkeer en parkeren sluit het meest aan op de getekende ambities vanuit de visie en het herstelplan uit 2018. Daarbij is het uitgangspunt dat het Vestingplein een echt bruikbaar en aantrekkelijke gebruikruimte voor Muiden wordt. Hiervoor biedt het inrichten van het plein tot een autovrij gebied grote kansen voor het ontwikkelen van een plek passend in het historisch karakter, een plek voor activiteiten en evenementen en ambities voor de toekomst voor de Vesting. De functionaliteit van de wegen als verbinding van de Noordpolderweg, Ton Kootsingel, Naarderstraat en Zuidpolderweg dient hierbij in stand te blijven maar door een (groene) afscheiding kan dit los van de pleinruimte worden ingericht. Ook de inpassing van de bestaande opstallen zijn uitgangspunt waarbij de directe omgeving in te richten is met (tijdelijk) parkeren en verblijfsplekken. Het Vestingplein zelf kan, binnen (ondergrondse) randvoorwaarden worden ontwikkeld tot een fraai plein waarin historische waarden en gebruikswaarden samengaan.

Uitgangspunten:

- Geen parkeren op plein, enkel in omgeving en naar P2;
- Omliggende wegen behouden als verbindingen binnen de Vesting;
- Vestingplein inrichten als entree/plein, passend in historische waarden, fraaier, groener en geschikt voor evenementen;
- Verder vergroenen over geheel plein (waar mogelijk i.r.t. ondergrondse situatie).

Voordelen / Kansen:

- Toekomstgericht i.r.t. Muiden Autoluw;
- Meer sturing aan (toeristisch) verkeer buiten de Vesting, voldoet aan uitgangspunten ontwikkeling P2;
- Passend in ambities in Visie en Herstelplan Vesting Muiden;
- Maken van één pleinvloer met flexibiliteit voor diverse evenementen;
- Fraaie entree en gebruikruimte voor Muiden;
- Positieve reactie op dit scenario vanuit Provincie Noord-Holland.

Nadelen / Beperkingen:

- Capaciteit parkeren leidt naar verwachting tot overlast in directe omgeving en zoekverkeer;
- Andere indeling en gebruiksfunctie leidt tot grotere ingreep (t.a.v. investering);
- Opstallen en huidige randvoorwaarden beperken t.a.v. inrichting, nader onderzoeken van mogelijkheden.

44 Referentiebeelden inrichting als plein, passend in historisch karakter, gebruik van water en groene sfeer

Referentiebeelden hoogwaardige materialisering plein en wegen

Indicatieve/conceptuele inrichting

46 Foto's huidige Snackbar zijde Vestingplein en Marktkramen Zuidpolderweg

Ondernemers en evenementen

1. Handhaven en inpassen huidige horeca

Het eerste scenario betreffende het thema ondernemers en evenementen is gericht op behoud van de huidige situatie. Dit betreffende de standplaatsen voor marktkramen aan de Zuidpolderweg en de locatie van de Snackbar (De Loper) op het Vestingplein. Hierbij is de ruimtelijke inrichting wel sterk gekoppeld aan de basisopgave en de keuzes vanuit de scenario's Verkeer en Parkeren, betreffende het Vestingplein, en Erfgoed, betreffende de Zuidpolderweg-Naarderstraat. De keuzes hebben (mogelijk) gevolgen voor de openbare ruimte rond de opstallen en met name voor de inpassing van de standplaatsen. Kansen hierbij liggen in verbetering van de terrassen en algehele beeldkwaliteit. Daarnaast zijn mogelijke verbeteringen te treffen aan de uitstraling (beeldkwaliteit) van de marktkramen en snackbar. De (on)mogelijkheden hiervan dienen wel afgestemd te worden met de eigenaren gezien dit geen scope van de opgave betreft.

Uitgangspunten:

- Marktkramen op huidige plek, ruimte voor 2 standplaatsen;
- Behoud positie snackbar, terras anders inrichten/ vormgeven en evt. aanpassingen aan gebouw (in overleg met eigenaar).

Voordelen / Kansen:

- Beperkte/minimale ingreep, eenvoudiger proces i.r.t. lopende rechten;
- Kansen voor verbeteren omgeving opstallen (groenafscherming, terrassen e.d.) als gevolg van herinrichting plein en omgeving.

Nadelen / Beperkingen:

- Positie snackbar bepalend voor beeld Vestingplein, beperkt zicht op Muizenfort en beeldkwaliteit achterkant;
- Beperking in gebruikruimte en ruimte voor evenementen op het Vestingplein t.a.v. ontwikkeling bij scenario's verkeer en parkeren;
- Standplaatsen/Marktkramen in beperkte ruimte gecombineerd met herstel Bastion VIII, geen ruimte voor uitbreiding;
- Verkeer en parkeren i.r.t. horeca/opstallen dicht bij aansluitingen Naarderstraat-Zuidpolderweg leidt tot onoverzichtelijke situatie;
- Negatief advies voor dit scenario bij subsidieverzoek van Provincie Noord-Holland.

Referentiebeelden terrassen in Vestingwerken / historische setting

Indicatieve/conceptuele inrichting

48 Referentiebeelden kleinschalige evenementen op plein

2. Ondernemers ingepast rond het Vestingplein

Het tweede scenario betreffende het thema ondernemers en evenementen is gericht op het verkennen van aanpassingen in de locaties en beeldkwaliteit van de opstallen. Dit met als doel een grotere ruimte te creëren voor het Vestingplein. En daarmee ook de benoemde wensen en kansen voor (kleinschalige) evenementen, passend op de plek en economische mogelijkheden, een plek te geven. Om dit mogelijk te maken zou een nieuwe plek voor met name de Snackbar wenselijk zijn, waarbij nog steeds een koppeling aan het plein is gemaakt maar ook met een meer passende positie in de historische context. Hierbij zou een goede optie de ruimte tussen de weg Vestingplein en de vestingwal van de Kazerne kunnen zijn. Daarnaast ontstaat ook de kans een paviljoenachtig gebouw te ontwikkelen voor de snackbar die past binnen de sfeer en beeldkwaliteit van de vesting. Uiteraard dient dit in afstemming met de eigenaar/eigenaren worden opgepakt. Gelijk aan scenario 1 zijn keuzes hierbij sterk afhankelijk van de andere scenario's van Verkeer en Parkeren en Erfgoed.

Uitgangspunten:

- Marktkramen ingepast aan Zuidpolderweg met ruimte voor voorzieningen, tijdelijk parkeren en koppeling vestingwal;
- Anticiperen op een toekomstige locatie van de snackbar op te nemen in het inrichtingsplan en locatie en uitstraling bespreken met ondernemer.

Let op: De verplaatsing van de snackbar is geen onderdeel van de scope;

- Meer ruimte voor standplaatsen 4 i.p.v. 2, activiteiten en evenementen op plein.

Voordelen / Kansen:

- Kansen voor ondernemers en mogelijkheden voor een aantrekkelijke entree van de vestingstad;
- De verplaatsing van de snackbar in de toekomst biedt ruimte en kansen voor optimalere beeldkwaliteit, passend in karakter van de Vesting;
- Locatie en voorwaarden over een toekomstige locatie (na 2026) kunnen in samenwerking met de ondernemer verkend worden. Verkeersituatie met (tijdelijk) parkeren voor opstallen nieuw in te richten;
- Er is draagvlak vanuit de klankbordgroep voor dit scenario met meer pleinruimte en potentie voor markten, ondernemers en evenementen. Ook is dit onder bewoners (enquête Stadsraad, 2023 en enquête gemeente Gooise Meren, 2023) en Provincie Noord-Holland de gewenste optie.

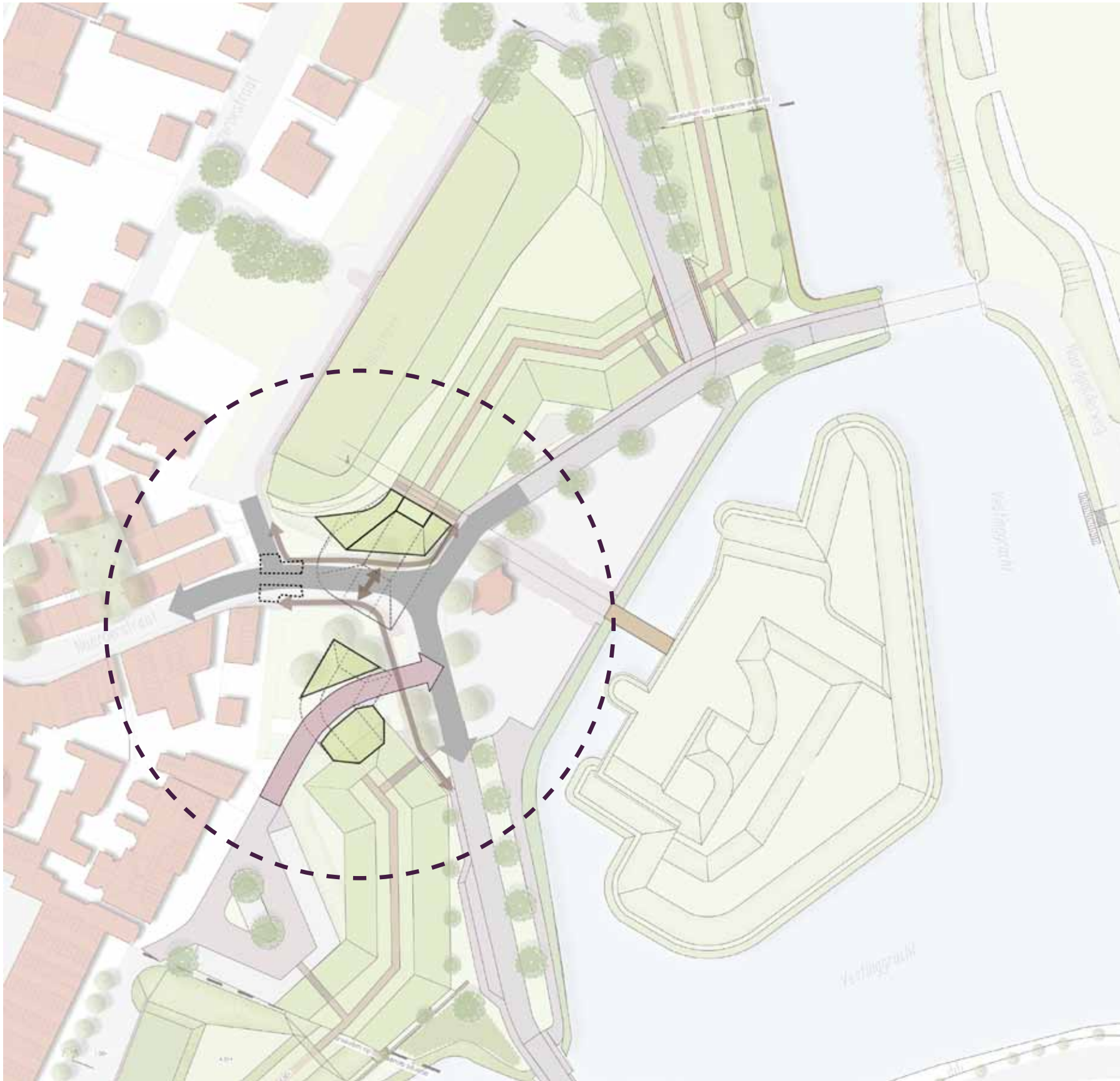
Nadelen / Beperkingen:

- Verplaatsing opstallen of snackbar vraagt om proces en afstemming i.r.t. lopende rechten;
- Omgeving Zuidpolderweg beperkt voor nieuwe of extra opstallen i.c.m. verkeerssituatie en ruimte Vestingwal;
- Toekomstige verplaatsing van de snackbar vraagt aanvullend besluit en budget.

Referentiebeelden moderne invulling horeca paviljoens, beeldkwaliteit n.t.b.

Indicatieve/conceptuele inrichting

50 Foto doorsnijdingen fase 1 en referentiebeelden doorsnijdingen met deels transparante oplossingen ('s-Hertogebosch)

Erfgoed

1. Naarderpoort met huidige ligging straten, visueel maken historie vestingwallen

De scenario's Erfgoed hebben betrekking op het gebied Naarderstraat-Zuidpolderweg waar de overgang tussen bastion VIII en de courtine voor de Kazerne is gelegen. Scenario 1 Erfgoed richt zich hierbij op integratie van de onderdelen van de historische situatie Stelling van Amsterdam (1879) en huidige situatie ten aanzien van ligging van wegen en (deels) verdwenen of anders gelegen vestingwallen. De huidige ligging van wegen en historische ligging en hoogte van de vestingwal raken elkaar hier waardoor er in dit scenario wordt uitgegaan van het creëren van cortenstalen doorsnijdingen om de afwijkingen in de vestingwal visueel zichtbaar te maken. Hiernaast zijn er delen van de vestingwal, maar ook van de vroegere positie van de Naarderpoort, gelegen onder de huidige Naarderstraat. Er zijn kansen om ook deze ligging herkenbaar te maken met een herkenbare belijning in de straatvloer. Voor de inrichting is ook het verbeteren van de verkeersveiligheid van belang, hier zijn op dit moment nadrukkelijke zorgen over.

Uitgangspunten:

- Behouden van ligging wegen / aansluitingen, herkenbaar maken van historische positie vesting in straatvloer en doorsnijdingen. Te ontwerpen doorgaande route voetgangers bovenlangs;
- Verkeersveilig maken huidige situatie m.b.t. voetgangers, fietsers en doorgaande route auto's;
- Courtine lager deel, doorsneden door route Ravelijnsplein, herkenbaar door cortenstaal elementen als fase 1.

Voordelen / Kansen:

- Behoud van wegen past binnen bestemmingsplan, minder risico op procedures;
- Kleine(re) impact op aanpassingen van verhardingen en ondergrondse situatie als kabels en leidingen en riolering;
- Lagere investering t.o.v. van reconstructie vestingwal;
- Kansen voor zichtbaar maken historie Naarderpoort in huidige bestrating, extra tijdslaag;
- Oplossingen m.b.t. doorsnijdingen kunnen in lijn en in eenheid fase 1 worden ontworpen;
- Kansen voor behoud van huidig groen en bomen;
- De klankbordgroep heeft een voorkeur voor deze variant. Uit de enquête van de Stadsraad (2023) blijkt dat beide varianten bijna evenveel stemmen krijgen. De enquête van gemeente Gooise Meren geeft aan dat de meerderheid (64%) dit scenario verkiest.

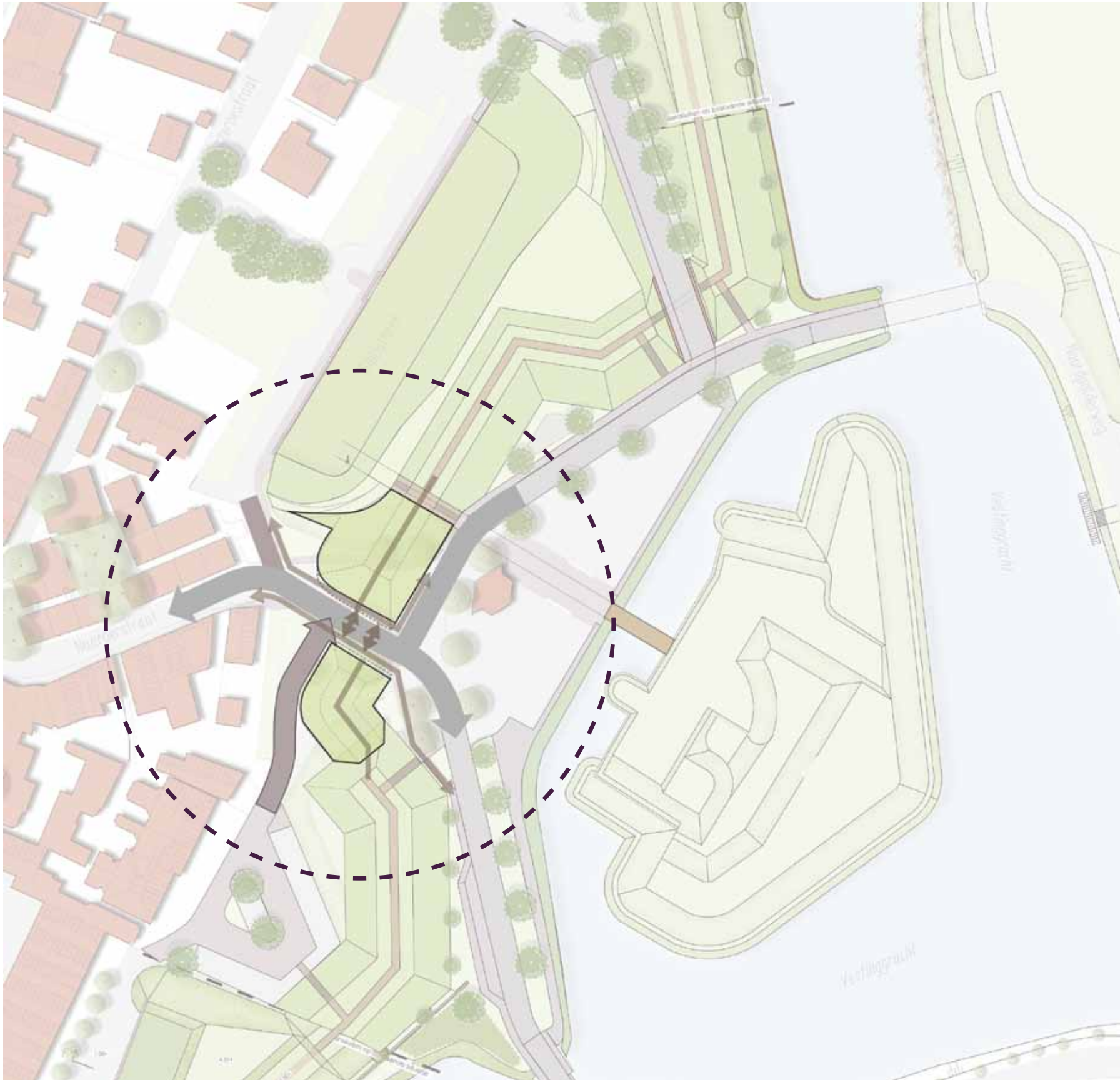
Nadelen / Beperkingen:

- Beeld met onderbrekingen in herstel vestingwal/courtine wijkt af van ambities uit Visie en Herstelplan Vesting Muiden;
- Versnippering van oplossingen door verschillen Bastion en courtine;
- Huidige wegenstructuur wordt als onveilig ervaren, opgave ter verbetering lastig inpasbaar;
- Route voor voetgangers, zowel beleevingsroute als toegankelijke route, zijn moeilijk realiseerbaar met bestaande wegenstructuur;
- Technische uitdagingen met keerwanden en steile taluds in beperkte ruimte.

Referentiebeelden herkenbare lijnen historie in grondvlak/verharding

Indicatieve/conceptuele inrichting

2. Naarderpoort met herstel vesting en aanpassing straten en oversteek

Het tweede Scenario Erfgoed richt zich op zo veel mogelijk herstel van de onderdelen van de historische situatie Stelling van Amsterdam (1879) en daarbij aanpassingen aan de huidige situatie ten aanzien van ligging van wegen en vestingwal. Dit scenario, dat sterk op de historische contouren is gebaseerd, ligt in lijn met de ambities uit de Visie en het Herstelplan. Hierbij is het herstellen van de doorgang van de Naarderstraat, tussen twee lagere en aflopende delen van de vestingwal uitgangspunt. Deze oplossing biedt tevens kansen om de wegen te herinrichten waarbij huidige zorgen over verkeersveiligheid, maar ook integratie van de toegankelijke route en belevingsroute voor wandelaars een opgave is. Een betere remming van auto- en fietsverkeer en een veiligere voetgangersoversteek is daarbij wenselijk. De inrichting van de omgeving en herstel van de vestingwallen dient daarbij aan te sluiten op Fase 1, maar ook de aanvullende zaken t.a.v. veiligheid en toegankelijkheid mee te nemen. Ook bij dit scenario dienen exacte keuzes in het ontwerptraject te worden gemaakt, in participatie en afstemming met de stakeholders, erfgoedcommissies en direct omwonenden. Dit gezien de gevoeligheid tussen de (hoogte)ligging van de oorspronkelijke wal en gestelde ambities in de Visie en het Herstelplan.

Uitgangspunten:

- Verleggen wegen t.b.v. herstellen vestingwallen in historische positie en verbinding route bovenlangs;
- Aansluitingen van wegen verkeersveilig maken met versmalling, voetgangersoversteek en nieuwe aansluiting;
- Ravelijnsplein nadere ontwerpogave, mede i.r.t. opgave vanuit vervanging verharding;
- Courtine lager deel dan wal met groene inpassing;
- Aanvullende zaken toegankelijkheid Fase 1 direct meenemen in ontwerp.

Voordelen / Kansen:

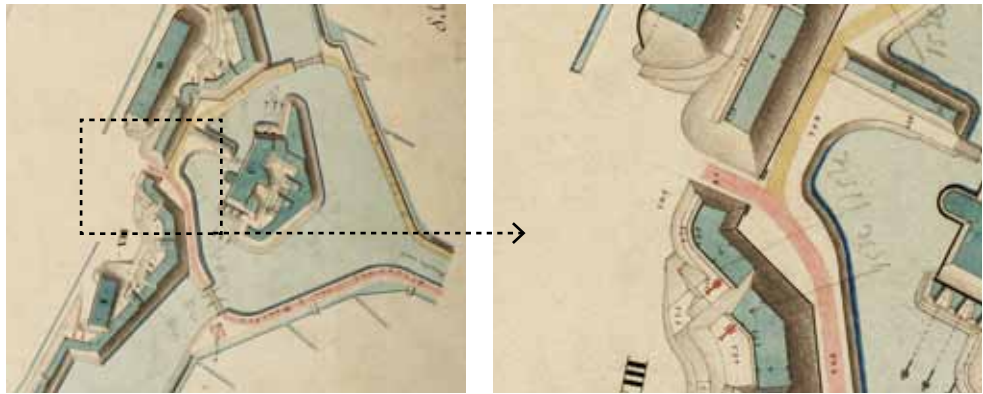
- Beeld herstel vestingwal/courtine sluit aan op ambities uit Visie en Herstelplan Vesting Muiden;
- Entree passend in het historisch karakter en geeft duidelijke onderverdeling binnen en buiten de Vesting;
- Goede inpassing en oversteek van route voor voetgangers, zowel belevingsroute als toegankelijke route, mogelijk binnen het aansluiten van de Vestingwallen;
- Verkeersremmende werking van compacte doorgang.

Nadelen / Beperkingen:

- Risico op procedures als gevolg van de wegverlegging t.a.v. (mogelijke) afwijkingen bestemmingsplan, nader te onderzoeken i.r.t. juridische (on)mogelijkheden;
- Grotere impact op aanpassingen van verhardingen en ondergrondse situatie als kabels en leidingen en riolering;
- Het scenario is prijziger dan scenario 1. Voor het uitvoeren van dit scenario is extra budget nodig;
- Zorgen ten aanzien van zicht vanuit de bestaande woningen en verkeersveiligheid;
- Benodigde verlegging van de aansluiting Ravelijnsplein dicht tegen woningen en in huidig groen;
- Minder ruimte voor behoud van bomen t.h.v. de vestingwal.
- Impact van herstel vestingwal op locatie waar nu geen verhoging is, vraagt meer grond en mogelijk technische oplossingen t.a.v. constructie.

52 Foto's herstel Vestingwallen fase 1 en referentiebeelden toegang Vesting middels tribunetrap

Uitsnede Vestingplein uit historische kaart 1877

Aanvullende opties

Naast de basisuitvoering en de keuze uit scenario's zijn uit het voorproces een aantal aanvullende opties ontwikkeld. Dit vormen onderdelen die vanuit de ambities en het participatieproces voortkomen en die vanuit procesmatige of financiële kaders af te wegen zijn. Afhankelijk van keuzes t.a.v. de scenario's kunnen deze worden toegevoegd, vervallen en/of gefaseerd worden uitgevoerd.

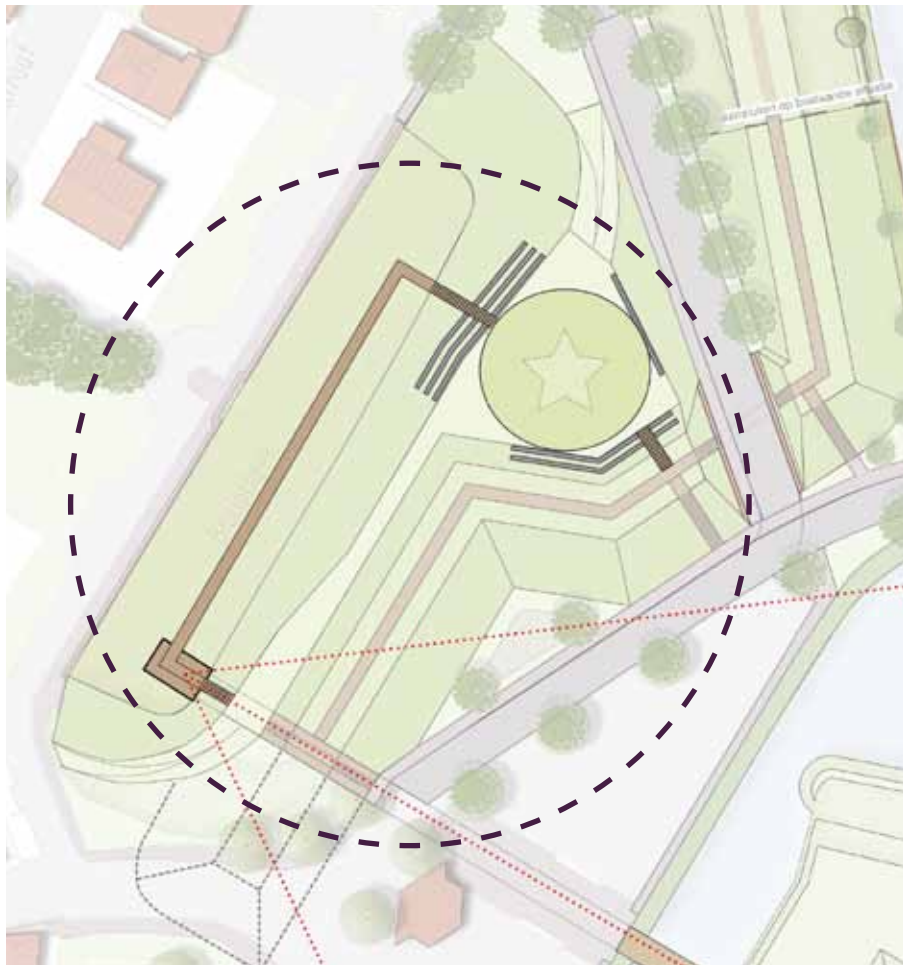

Indicatieve/conceptuele inrichting

Courtine Ton Kootsingel met oversteek

De aanvullende optie courtine Ton Kootsingel is gericht op het maken van een oversteek op hoogte van de vestingwal (ca 6-7m +NAP, in principe voldoende doorrijhoogte voor grotere voertuigen). Hierbij wordt de route bovenlangs mogelijk gemaakt en wordt tevens het oorspronkelijk beeld waarin er geen doorsteek in de vestingwal aanwezig was verstrekt door een krappere doorsteek. Vormgeving van de hogere coupure dient te passen in de sfeer van de vesting, maar nog nader uitgewerkt te worden met o.a. de erfgoedcommissies. Deze aanvullende optie is in beeld wanneer er financieel ruimte ontstaat vanuit andere keuzes bij de scenario's, maar zijn evt. ook gefaseerd uit te voeren. Echter, de keuze m.b.t. de coupure oplossing zelf (keerwanden) is hierbij bepalend.

- Uitgangspunten:
- Oversteek Ton Kootsingel – coupure voorzien van brug-route;
  - Aandachtspunten o.a. financieel, veiligheid (toegankelijkheid) en hoogte i.r.t. verkeer.

Indicatieve/conceptuele inrichting

Kazerne dak met routing en amfitheater

Een tweede aanvullende optie is gericht op het verder versterken van de belevingswaarde van het kazernepark, in lijn met de ambities van de Visie en het Herstelplan en met de opgehaalde reacties in het participatieproces. Kansen liggen daarbij enerzijds in het toegankelijk maken van het kazerne dak als hoogste gebouw van de vesting met een fraai uitzicht over de Naardertrekvaart, evt. als los uitkijkpunt (waar mogelijk binnen draagvermogen dak en veiligheid). En anderzijds in de inrichting van het niveau tussen de Kazerne en de Vestingwal waarbij een groene ruimte ontstaat die kan worden ingericht als groen amfitheater met extra gebruikswaarde voor (kleinschalige) evenementen.

- Uitgangspunten:
- Toevoegingen kazernepark t.b.v. bruikbaarheid en evenementen in lager deel (amfitheater);
  - Routing bovenop het kazerne dak en/of uitkijkpunt met zicht over de Naardertrekvaart;
  - Aandachtspunten o.a. financieel, veiligheid (toegankelijkheid) en mogelijk evenementen.

- Aandachtspunt:
- Meerwaarde van voorzieningen op het kazernepark voor bijvoorbeeld een theater is afhankelijk van programmering en andere zaken;
  - Aanvulling kazernedak wordt als kans gezien m.b.t. het uitzicht over de trekvaart, risico's liggen er t.a.v. veiligheid (vallen) en draagvermogen dak.

Voordelen / Kansen:

- Sterker beeld Ton Kootsingel als Coupure in de vestingwal, zijnde niet oorspronkelijke opening;
- Aansluitend op ambities uit Visie en Herstelplan Vesting Muiden;
- Doorgaande wandelroute bovenlangs versterkt belevingsroute en kwaliteit voor wandelaars, voorkomt extra oversteek.

Nadelen / Beperkingen:

- Kosten van hogere keermuur coupure en landhoofden/constructie;
- Beperkingen in doorgaande route (smallere doorsteek en hoogte restricties).

Voordelen / Kansen:

- Extra belevingswaarde van dak Kazerne wat nu ontoegankelijk gebied is, met bijzonder uitzicht over Naardertrekvaart;
- Aanvullende mogelijkheden van groen amfitheater als extra plek voor (kleinschalige) evenementen, goed passend in karakter vesting;
- Aansluitend op ambities uit Visie en Herstelplan;
- De meerderheid van de mensen uit de enquête van gemeente Gooise Meren heeft de voorkeur voor deze optie boven de courtine Ton Kootsingel met oversteek (59%).

Nadelen / Beperkingen:

- Kosten van extra inrichtingselementen / voorzieningen;
- Veiligheid kazerne dak (valbescherming) bij extra toegankelijkheid;
- Risico draagvermogen dak Kazerne mogelijk beperkend op routing, evt. enkel uitkijkpunt.

Referentiebeelden groen amfitheater met programma (Werk aan het Spel)

Indicatieve/conceptuele inrichting

Vijf ligplaatsen voor passanten bij het Muizenfort

De laatste aanvullende optie betreft het realiseren van vijf passantenplaatsen, in lijn met de ambities van de Visie en het Herstelplan. Het Muizenfort leent zich als eindstation voor sloepjes die van de Naardertrekvaart komen en het centrum van de stad, het Vestingplein of het Muizenfort willen bezoeken. Het realiseren van de passantenplaatsen past binnen de Havenvisie en het Uitvoeringsprogramma om het Vestingplein levendiger en beleefbaar te maken. Provincie Noord-Holland heeft subsidie beschikbaar gesteld om de sloepensteiger te realiseren. Reacties vanuit de klankbordgroep zijn voorzichtig. Er zijn zorgen over het effect van de passantenplaatsen op het openen van de Keetpoortsluis- en -brug en de effecten op de natuur. Daarnaast zijn er zorgen over overlast door beperkte handhaving. Dit zijn alle drie terechte zorgen die in de uitgangspunten meegenomen dienen te worden.

- Uitgangspunten:
- De passantenplaatsen bij het Muizenfort zijn bedoelt voor kleine sloepjes, kano's en subs. De plekken mogen gebruikt worden om aan te meren, niet om te overnachten;
  - Er wordt actief handhavingsbeleid gevoerd;
  - Het realiseren van de passantensteiger moet het bedieningsregime van de Keetpoortsluis- en brug in de Zuidpolderweg niet in de weg zitten;
  - Er wordt rekening gehouden met natuur en biodiversiteit. De passantenplekken brengen geen schade aan de natuur en er wordt gezocht naar verdere ecologische waardevermeerdering.

Voordelen / Kansen:

- Passantenplaatsen naast het Muizenfort zorgen voor een grotere beleving van het water op het Vestingplein en vergroten de belevingswaarde van het gebied;
- Het aanleggen van de passantenplaatsen biedt een oplossing voor het gebrek aan aanlegplaatsen voor kleine vaartuigen en biedt mogelijkheden voor inwoners en bezoekers om het centrum van Muiden te bezoeken voor bijvoorbeeld terras- en restaurantbezoek;
- De kosten van de passantenplaatsen worden gedekt door subsidie van Provincie Noord-Holland;
- Aansluitend op ambities uit Visie en Herstelplan.

Nadelen / Beperkingen:

- Geen unaniem draagvlak bij de inwoners van Muiden en klankbordgroep;
- Actieve handhaving nodig op voorkomen van ongewenst langdurig gebruik.

Referentiebeelden gebruik waterkant en ligplaatsen

5 UITGANGSPUNTEN

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste uitgangspunten opgesomd voor het ontwerpproces van de oostelijke vestingwallen fase 2. De set uitgangspunten bestaat uit het basisprofiel met een keuze over drie thema’s: 1. Verkeer en parkeren, 2. Ondernemen en evenementen en 3. Erfgoed en herstelwerkzaamheden. Het basisprofiel geeft de minimale variant weer voor het herstel van de doorlopende wallenstructuur, het herstel van een doorlopend wandelpad van P2 naar Muiderslot, markering van de entrees Naarderstraat en Ton Kootsingel en herinrichting van het Vestingplein en het aanleggen van ligplaatsen.

Boven op het basisprofiel zijn verschillende scenario’s mogelijk. Samen vormen ze het pakket van uitgangspunten. Voor een goede afweging is een tabel opgesteld met criteria. Wat de effecten zijn op: de ruimtelijke inpassing, het draagvlak vanuit de omgeving en de partners, het doorlopen van de planprocedures en de financiën. Niet alle scenario’s passen binnen het kaderstellende budget . Dit vraagt om keuzes. Hieronder tonen we de afwegingstabel en wordt een advies gegeven voor het voorkeursscenario en de bijbehorende uitgangspunten.

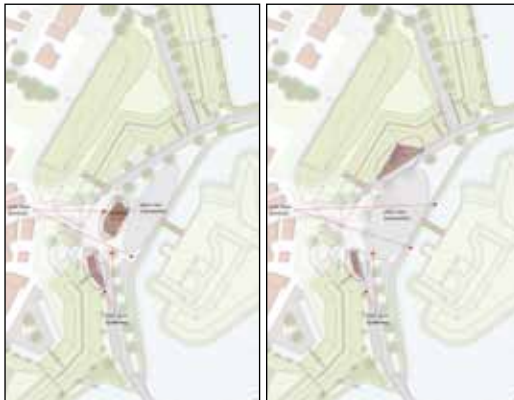
Afwegingstabel scenario’s

Afwegingstabel scenario's

Verkeer en parkeren

Ondernemers en evenementen

Erfgoed

Aanvullende opties

Basis

verkeer-parkeren scenario 1

verkeer-parkeren scenario 2

verkeer-parkeren scenario 3

ondernemers - evenementen scenario 1

ondernemers - evenementen scenario 2

erfgoed scenario 1

erfgoed scenario 2

aanlegplaatsen

erfgoed optie coupure Ton Kootsingel

erfgoed optie Kazernedak - theater

aspect

criterium

Verkeer en parkeren

Ondernemers en evenementen

Erfgoed

Aanvullende opties

Voorkeursscenario

De scenario's zijn zorgvuldig afgewogen op ruimtelijke inpassing, draagvlak omgeving, draagvlak partners, planologische aspecten en financiën. Het draagvlak is getoetst in de klankbordgroep, op bewonersavond, in de enquête en voorgelegd aan Provincie Noord-Holland en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE). Het volgende voorkeursscenario is naar voren gekomen:

- Basisprofiel:**
 Binnen het basisprofiel zijn er zorgen vanuit bewoners op het Ravelijnsplein en de Naarderstraat voor het ophogen van de wallen. De bewoners hebben kenbaar gemaakt dat ze tegen de geplande verhoging van de vestingwal zijn en maken zich zorgen over het uitzicht. In het ontwerpproces wordt de ruimtelijke impact van de oorspronkelijke hoogte goed in beeld gebracht. Daarnaast wordt samen met belanghebbenden gezocht naar een optimale inpassing van de wal in hoogte, zichtlijnen en aankleding. Voorstel is om dit in een open gesprek te doen tussen gemeente, (afvaardiging van) bewoners en bevoegd gezag (provincie Noord-Holland en RCE).
- Verkeer en parkeren: half parkeren – half plein.**
 Uit onderzoek is gebleken dat de hoeveelheid parkeerplekken op het Vestingplein gehalveerd kan worden. Met de vernieuwde P2 wordt voldoende capaciteit gerealiseerd voor bezoekers van Muiden, Pampus en het Muiderslot. Met een havering naar 20 parkeerplaatsen ontstaat ruimte voor een representatief plein en blijft Muiden tegelijkertijd bereikbaar voor bezoekers en inwoners. Het plein biedt extra ruimte aan de stad voor het organiseren van markten en kleinschalige evenementen. Deze variant is een eerste stap richting Muiden Autoluw, is flexibel en biedt voldoende mogelijkheden voor het ontwerpen van de historische entree van de stad.
- Ondernemers en evenementen: ondernemers ingepast rond het Vestingplein.**
 De ondernemers op het Vestingplein worden zeer gewaardeerd door de omgeving. Er ligt een opgave om meer levendigheid en reuring op het Vestingplein te creëren. Het opknappen van het Vestingplein biedt ook mogelijkheden om de uitstraling/ inpassing van de kramen en de snackbar te verbeteren en in te spelen op toekomstige evenementen, markten en eventuele verplaatsing van de ondernemers. Dit biedt meer mogelijkheden voor het verbeteren van het Vestingplein en de omgeving. De verplaatsing van de snackbar wordt op haalbaarheid onderzocht en vraagt aanvullende besluitvorming.
- Erfgoed: Naarderpoort met huidige straat, visueel maken vestingwallen.**
 Binnen de huidige financiële mogelijkheden is het volledig herstellen van de wallenstructuur ter hoogte van de Naarderpoort niet mogelijk. Het behouden van de huidige infrastructuur in combinatie met een visualisering van de vestingwallen is een goed alternatief. Afwijkingen in het oorspronkelijk profiel worden gemarkeerd met de toepassing van cortenstaal elementen. Deze zijn ook toegepast in fase 1. Dit scenario biedt kansen om binnen budget de het profiel van de oude vestingwal, maar ook historische elementen als de Naarderpoort in de straatvloer herkenbaar en beleefbaar te maken. Hierbij wordt ook het visueel laten doorlopen van de vestingwal ter hoogte van de Ton Kootsingel en oorspronkelijke loop van de vestinggracht meegenomen.
- Extra opties: kazernepark opnemen in plannen en ligplaatsen voor passanten.**
 Binnen het huidige budget zijn de aanvullende opties voor het kazernepark en de oversteek bij de Ton Kootsingel niet mogelijk. De optie kazernepark levert wel meer levendigheid en beleving van de vestingwallen en kon rekenen op steun van bewoners. Deze optie kan wél uitgewerkt worden in het inrichtingsplan en later budgettair afgewogen worden. De oversteek van de Ton Kootsingel is financieel niet haalbaar in deze fase. De optie om passantenplaatsen toe te voegen aan de Vestinggracht is wel mogelijk, mede door een subsidie van Provincie Noord-Holland. Op de bewonersavond en in de klankbordgroep zijn zorgen geuit over het effect van de ligplaatsen op het openen van de Keetpoortsluis en brug. Het voorstel is daarom om vijf passantenplekken te realiseren aan de vestinggracht voor kleine sloepjes, subs en kano's. Dit type aanlegsteiger bevordert enkel de leefbaarheid van de plek en de toegang vanaf Naarden naar Muiden en andersom. Een sloepensteiger geeft op een speelse manier toegang tot het water en maakt de oorspronkelijke functie van de vestingwallen beleefbaar voor inwoners en toeristen.

Uitgangspunten voorkeursscenario

De uitgangspunten voor het ontwerpproces voor de basisuitvoering en het voorkeursscenario:

Basisuitvoering

1. Herstel van de doorlopende vestingwallen structuur zodat de vesting Muiden als totaal beleefbaar wordt en onderdeel uit maakt van de Hollandse Waterlinies, Unesco Werelderfgoed;
2. In het ontwerpproces wordt de ruimtelijke impact van de oorspronkelijke hoogte van de vestingwal bij Ravelijnsplein en Naarderstraat, in lijn met de ambities en realisatie van fase 1, goed in beeld gebracht. Daarbij worden in een open gesprek tussen gemeente, (afvaardiging van) bewoners, bevoegd gezag en verdere projectpartners de verschillende belangen in beeld gebracht en afgewogen;
3. Herstel van een doorlopend wandelpad, bestaande uit voortzetting van de belevingsroute route over de vestingwallen als onderdeel van de route P2- Muiderslot en een laag gelegen toegankelijke route voor mindervaliden en bezoekers met kinderwagens. De lage route moet dus goed toegankelijk zijn voor alle doelgroepen;
4. Herinrichting van het Vestingplein als representatieve entree met ruimte voor parkeren, ondernemers, evenementen en activiteiten uit de stad. Herstel van de vestinggracht rondom het Muizenfort zodat het gebouw weer als Ravelijn, los in het water komt te liggen;
5. Herbestrating van de wegen (Naarderweg, Ton Kootsingel en Zuidpolderweg) en van het Ravelijnsplein wordt meegenomen in het groot onderhoud van BORG;
6. Het materiaalgebruik en beplanting sluit aan op fase 1: natuurstenen trappen, stalen leuningen, gravel paden over de wal, meubilair en cortenstalen elementen om hoogteverschillen te markeren. Het sortiment bestaat uit meidoornhagen, knotwilgen en grastaluds. Bomen vergroenen en markeren de pleinen;
7. Duurzaamheid, klimaat en natuur zijn gedurende het hele proces belangrijke ijkpunten. Het bestaande groen en de biodiversiteit wordt behouden en waar mogelijk versterkt; door groene heggen, onderwaternatuur, waterplanten en oeverbeplanting. Materialen en aanleg wordt zo duurzaam mogelijk uitgevoerd. Materialen worden hergebruikt waar dat kan.
8. Toegankelijk en veiligheid worden in het hele proces meegenomen, zowel bij het herstel van de vestingwerken als de verkeer en parkeersituatie op en rondom het Vestingplein.

Voorkeursscenario

9. Markering van de entrees Naarderstraat en Ravelijnsplein als interventies /afwijking op het oorspronkelijke profiel van de vestingwallen met cortenstalen elementen. De wegen en aansluitingen bij de Naarderstraat-Ravelijnsplein en Ton Kootsingel blijven daarmee behouden. De historische positie van de Naarderpoort en de coupure Ton Kootsingel worden herkenbaar gemaakt door elementen toe te voegen in de straatvloer. ;
10. Halveren van parkeren aan één zijde van het Vestingplein, de andere helft inrichten als entree/plein en dit fraaier, groener en geschikt maken voor evenementen. De inrichting van het plein past in het historisch karakter, maar ook binnen de wensen als vergroening en bruikbaarheid. Er wordt onderzoek gedaan naar seizoensgebonden parkeren; in de winter wel en in de zomer niet parkeren;
11. De bestaande ondernemers worden ingepast rond het Vestingplein. De bestaande marktkramen worden ingepast aan de Zuidpolderweg met ruimte voor voorzieningen, tijdelijk parkeren en een koppeling met de vestingwal. Onderzoek met de ondernemer de haalbaarheid van verplaatsing en of upgrading van de snackbar. Anticiperen in het inrichtingsplan op een mogelijke toekomstige verplaatsing. Ontwikkel een multifunctioneel plein met ruimte voor vier standplaatsen i.p.v. twee, activiteiten en evenementen;
12. Herstel van de vestinggracht rondom het Muizenfort zodat het gebouw weer als Ravelijn, los in het water komt te liggen. Er worden vijf passantenplaatsen gerealiseerd voor dag passanten en specifiek gericht op kleine sloepjes, kano's en subs. Er wordt actief handhavingsbeleid gevoerd om overlast te voorkomen. Het realiseren van de passantensteiger moet het bedieningsregime van de Keetpoortsluis en -brug niet in de weg zitten.

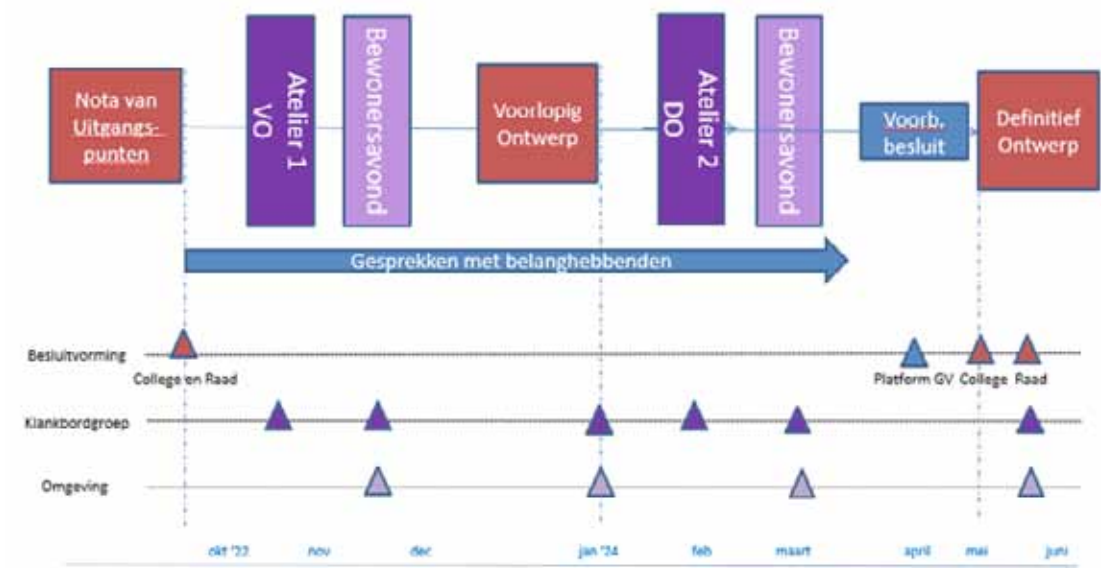

6 VERVOLGPROCES EN PARTICIPATIEPLAN

Na vaststelling van de Nota van Uitgangspunten wordt het ontwerp proces opgestart. Met het ontwerp bureau worden de plannen interactief uitgewerkt naar een definitief ontwerp voor het herstel van de oostelijke vestingwallen fase 2 en het opknappen van het Vestingplein. Hierbij is het budget taakstellend.

Het ontwerp wordt in samenwerking met direct belanghebbenden, bewoners en geïnteresseerden opgesteld door middel van een participatieproces. Om te komen tot een Voorlopig Ontwerp (VO) wordt er een Atelier met de bestaande klankbordgroep. Voorafgaand wordt onderzocht welke organisaties aanvullend aan de klankbordgroep deel moeten nemen. De klankbordgroep adviseert over het VO. De plannen worden waar mogelijk verrijkt met kansen van betrokken initiatiefnemers en ondernemers. Hierna wordt een bewonersavond georganiseerd waarbij alle betrokken en geïnteresseerde partijen welkom zijn om input te leveren op het VO. Daarnaast wordt er informatie ingewonnen bij Provincie Noord-Holland en Rijksdienst voor Cultureel erfgoed.

Met deze informatie werkt het ontwerp bureau het Definitief Ontwerp (DO) uit. Het DO wordt opnieuw voorgelegd aan de klankbordgroep en na het verwerken van het advies op een bewonersavond aan de betrokken en geïnteresseerde partijen. Het definitief ontwerp (inclusief de optie Kazernepark) en het daarbij benodigd uitvoeringskrediet wordt aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Het advies van het bestuurlijk platform Gooi en Vechtstreek wordt daarin betrokken. Een verantwoorde besteding van de beschikbare gestelde Groene Uitweg middelen wordt daarmee gegarandeerd.

Besluit: Definitief Ontwerp

De haalbaarheid van verplaatsing of upgradering van de snackbar wordt verkend in een haalbaarheidsstudie en separaat voorgelegd ter besluitvorming.

De ruimtelijke impact van de oorspronkelijke hoogte van de vestingwallen aan het Ravelijnsplein en de Naarderstraat wordt, in lijn met de ambities en realisatie van fase 1, goed in beeld gebracht. Daarbij starten we een zorgvuldig (ontwerp)proces waarin de zorgen en bezwaren van de bewoners, naast de uitgangspunten van het herstel van de vestingwallen, worden gehoord en afgewogen. We verkennen in een open gesprek tussen gemeente, (afvaardiging van) bewoners en bevoegd gezag en verdere projectpartners de verschillende mogelijkheden. De uitkomsten worden besproken in een ronde tafel waarbij een integrale afweging gemaakt wordt.

Na vaststelling van het definitief ontwerp start de voorbereiding van de uitvoering. Het ontwerp wordt technisch uitgewerkt zodat er een omgevingsvergunning kan worden aangevraagd. In deze procedure kunnen belanghebbenden officieel zienswijze indienen. Uiteindelijk volgt de aanbesteding en contractering van de aannemer en kan gestart worden met de uitvoering.

opgehaalde reacties buiten scope

In het participatieproces zijn naast reacties op de basisscope en scenario's ook diverse zaken opgehaald die (nu) niet direct onderdeel van de scope Vestingwallen Fase 2 vallen.

Dit zijn de volgende wensen/kansen (deels hiernaast op kaart weergegeven):

Verkeer en Parkeren (afdeling verkeer, gemeente Gooise Meren):

- Autoluw Muiden en afsluiting Zeesluis, focus op bewoners en langzaam verkeer in de Vesting. Er wordt momenteel gewerkt aan een integrale visie door de afdeling verkeer;
- Aandacht voor (snel)fietsroute door de kern, deze om Muiden leiden (Mariahoeveweg);
- Aandacht voor bewegwijzering vanaf P2 t/m Muiderslot, integraal beschouwen;
- Routing en parkeren van touringcars/bussen Muiderslot beter oplossen, bijv. op de P2 i.p.v. in de Ton Kootsingel of op Vestingplein.

Ondernemers en Evenementen:

- Organisatie evenementen vanuit gemeente; kansen voor streekmarkt, kunst- of historisch gerelateerde evenementen. Er wordt gewerkt aan een pilot voor een maandmarkt op het Vestingplein door Vitale Kernen, afdeling Mens & Omgeving gemeente Gooise Meren;
- Mogelijkheden voor horeca op het kazernepark (momenteel niet opgepakt).

Erfgoed:

- Route en toegankelijkheid Muizenfort, mede i.r.t. bestrijding Japanse Duizendknoop (via Beheer Openbare Ruimte en Gebouwen (BORG), gemeente Gooise Meren)
- Meenemen andere tijdslagen als de Hekwerken (hersteld door Historische Krings);
- Veiligheid Kazernedak (vallen en draagvermogen dak) (gebouwenbeheer, gemeente Gooise Meren);
- Schapenkaai beter toegankelijk en bereikbaar maken, ook i.r.t. toerisme.

Overig:

- Draagvermogen Noordpolderbrug is laag (aslastbeperking van 2,4 ton), dit levert opstopping op plein op van vrachtverkeer. Deze route is bij de uitvoering geen optie om grond aan te laten voeren.
- De brug Zuidpolderweg (Naarderpoortbrug) is in eigendom van het RVB (Rijksvastgoedbedrijf) en deze heeft een aslastbeperking van 9 ton.
- Opening Naarderpoortbrug beperkt houden i.r.t. doorvaart uit trekvaart;
- Toiletvoorzieningen in groter perspectief beschouwen incl. aandacht voor beheer daarvan (P2-Fort H, Kazerne);
- Het transformatorhuis naast de oostelijke vestingwallen past onvoldoende in het beeld van historisch erfgoed en een hoogwaardig en beleefbaar plein. Er liggen kansen om het transformatorhuis te wijzigen of verplaatsen.

COLOFON

Opdrachtgever:
gemeente Gooise Meren
Brinklaan 35
1404 EP Bussum

Ernest Pelders
Irene de Jong

Programmamanager Verder met de Vesting
Projectleider Vestingwallen Fase 2

Ontwerp:
MTD landschapsarchitecten
Postbus 5225
5201 GE 's-HERTOGENBOSCH
T 073 6125033
F 073 6136665
E mtd@mtdls.nl

Frank Meijer
Mathé van Kranenburg
Ruud Linders

Supervisor/Landschapsarchitect
Projectleider/Landschapsarchitect
Technisch Ontwerper

Datum:
14 Juni 2023

